

DIRVA

Nr. 127

Lapkritis-November 4, 1960

Cleveland, Ohio

MARGERIO SMILKALAI VILNIAUS DIDŽPONIAMS

A. Margeris iš Chicagos ("Šliuptynių" ir kt. panašių knygų autorius) dalyvavo Vilniuje įvykusiame "inteligentijos susirinkime". Iš klausės Sniečkaus pamoką, kaip menininkai turi kurti, ir nudžiugęs, kad Sniečkus teikėsi jį, Margerį, savo kalboje paminėti, kaip neva įtakingų ir pažangių Amerikos lietuvių atstovą, sušuko:

"Tiek inteligentijos, suėjusios į vieną būrį, kaip ši vakarą, iš teisybės, nesu dar matęs savo gyvenime!"

"Jūsų darbo, jūsų kūrybos akstinas yra ne doleris, o taurės naujo gyvenimo ir liaudies interesai", — smilkinio Margeris dabartiniais Lietuvos didžponiams, galbūt, ir nepamiršdamas, kad tie atlyginimą už savo darbus ir kalbas gauna rubliais, ir kad doleris negali būti jiems akstinas, kadangi gaunamas tenai tik juodoj rinkoj, į kurią eiti didžponiams ir nepatogu, ir reikalo nėra.

SPRAGOS ĮSIPAREIGOJIMUOSE

"Paskiri draugai, matyti, jau susitaikstė su tuo, jog neįvykdys savo įsipareigojimų", — pareiškė Sniečkus pastarajame kompartijos Centro Komiteto posėdyje.

Apie penktadalį Lietuvos rajonų (14) neįvykdė devynių mėnesių įsipareigojimo pristatyti valstybei tam tikrą kiekį mėsos. Dėl pieno dar blogiau, nes čia įsipareigojimų neįvykdė net apie du trečdaliai Lietuvos (41 rajonas). Apie 46% gyvulių, kuriuos Lietuvos kolchozai pristatė valstybei, vykdydami mėsos parūpinimo prievolės (ir pasižadėjimus), buvo per liesi, mažiau negu vidutinio imitimo. Žemės ūkio ministerija kaltinama, kodėl neprižiūrėjo, kad nebūtų mėsai skerdžiami jauni veršiukai.

VIENETINIS ATLYGINIMAS VADINAMAS PAŽANGIU

"...Eilėje kolūkių idiegiamos pažangesnės darbo apmokėjimo formos už pagaminto produkcijos vienetą, o taip pat įvairios vienetinio atlyginimo formos atskiroms darbams".

"...Eilėje Ignalinos rajono kolūkių kerdžiams ir veršininkėms, o kai kur ir kiaulių šėrėjoms apmokama priklausomai nuo gyvulių skaičiaus, o ne nuo prieštovio. Tuo šiuo kerdžiai pa-

žeidžiamas materialinio suinteresuotumo principas. Daugumoje kolūkių čia nustatyta tvirti atlyginimai vadovaujantiems darbuotojams, nepriklausomai nuo jų gamybinės veiklos rezultatų. Visa tai, žinoma, negiamai atsiliepia į visuomeninį ūkį".

Taip kalba ne koks feodalias, ne kapitalistas, nei šiaip koks darbo žmonių išnaudotojas, o pats pirmasis kompartijos sekretorius Sniečkus Centro Komiteto posėdyje. Vienetinio (pie-work, akordinio) atlyginimo sistema visada buvo ir vakaruose tebėra darbininkijos labiausiai nemėgiama sistema, prieš kurią kovojama, kaip prieš vieną iš ryškiausių darbo žmogaus išnaudojimo būdų. O kompartija tą išnaudojimo sistemą sugebėjo pritaikyti ne tik pramonėje, bet net ir žemdirbystėje. Ta sistema dabar tenai laikoma pažangia ir smerkiami tie, kurie jos kokioje nors srityje neprisilaiko.

KVIEČIA VAŽIUOTI LENINGRADAN Į TURGŲ

Lietuvoje leidžiamos laikraščiuose dedamas toks skelbimas: "Leningrade atidarytas naujas gerai įreng-

tas turgus (buvęs Smolensko). Turgaus direkcija kviečia Lietuvos TSR kolūkius ir kolūkiečius atvežti ir realizuoti žemės ūkio produktus šiame turguje". Toliau duodamas turgaus adresas ir jo administracijos telefonas.

LIKVIDUOJA AMATININKUS

Iki lapkričio 1 dienos turėjo būti galutinai likviduota Verslinė kooperacijos taryba su visomis jai priklausiusiomis organizacijomis (artelėmis). Artelės (įskaitant ir invalidų arteles) perduodamos valstybiniam pramonės administravimo organams. Dirbtuvės bus įjungtos į atitinkamus kombinatus.

ŽADA NAUJOJE KAUNO KINO TEATRUOSE

Kauno kino teatruose žada įrengti "vaikų kambarius", kur tėvai, eidami žiūrėti filmų, galėsia (panašiai, kaip paltus rūbinėse) "pasidėti" mažamečius vaikus. Tuo tarpu dar nenustatyta, ar reiks už vaikų saugojimą mokėti ir ar reiks įrodinėti, kad namie nėra su kuo vaikus palikti.

LNA

Kuba bando įtikinti Maskvą

Jungtinių Tautų plenumas atmetė Kubos ir sovietinio bloko reikalavimus neatidėliojant svarstyti Castro vyriausybės kaltinimus, kad JAV planuojančios agresiją ir invaziją į Kubą. Plenumo nariai nubalsavo Kubos skundą perduoti JT politiniam komitetui, kaip to buvo reikalavusios Jungtinės Valstybės.

Prez. Eisenhoweris oficialiai pareiškė, kad Jungtinės Amerikos Valstybės "griebsis visų reikalingų žingsnių" savo bazei Guantanamo įlankoje ginti. Prezidentas pabrėžė, kad JAV nesutiks nei atsisakyti, nei švelninti sutarties, suteikiančios teisę laikyti tą bazę. Sutartis yra pasirašyta 1903 metais, pasibaigus karui, kuriuo Kuba buvo išlaisvinta iš ispanų.

Kuboje, kaip pats Castro parėškė, pastaruoju metu apginkluota 250,000 civilinių milicininkų moderniais ginklais, gautais iš anapus geležinės uždangos. Oficialiai skelbiama, kad jie turi atmušti laukiamą amerikiečių invaziją. Bet diplomatinuose sluoksniuose tikima, jog Castro režimas noris pademonstruoti Maskvai savo stiprumą, kad galėtų gauti didesnę ekonominę ir

techninę pagalbą. Maskvos sprendimas, kaip sakoma, didžiąja dalimi priklausys nuo tikėjimo Castro režimo išlikimu ir pastovumu.

Mjr. Ernesto Guevara, Kubos valstybinio banko direktorius, šiomis dienomis vieši Maskvoje ir bando įtikinti sovietus, kad Castro režimas išlaikys ateinančiais mėnesiais laukiamus ekonominius ir karinius bandymus. Jis bandys praplešti praeitą vasarį pasirašytą sutartį, siekdamas didesnių paskolų ir platesnės rinkos Kubos cukrui.

Kaip "Sovietskaja Rosija" pranešė, Guevara lankėsis Čekoslovakijoje, kur jam pasisekė gauti didesnių kreditų, ir iš Maskvos vyksias į komunistinę Kiniją, Š. Korėją bei Rytų Vokietiją. Prie Guevaros ir jo misijos Vakarų laikraštininkai Maskvoje neprieidžiami.

* JAV karo laivynas apminavo laukus aplink Guantanamo bazę, kad apsaugotų nuo galimų Castro armijos ar milicijos puolimų.

* Chruščiovas įsakė iš pagrindų reorganizuoti sovietų užsieninių reikalų ministerijos Afrikos skyrių.

Brazilijos lietuviai neseniai atšventė 35 m. imigracijos sukaktį. Ta proga S. Paulo miesto katedroje įvyko iškilmingos pamaldos, o vėliau Italica salėje visos lietuvių kolonijos susirinkimas. Nuotraukoje grupė Brazilijos lietuvių Sao Paulo katedroje iškilmingų pamaldų metu. Plačiau apie šią sukaktį 8 psl.

K. Vosylius nuotrauka

AFRO-AZIJOS BLOKAS SIEKIA LAISVĖS TIK SAVIESIEMS KRAŠTAMS

Reikalauja Jungtinėse Tautose vietų afrikiečiams

Rugsėjo 23 pasakytos Chruščiovo kalbos inspiruotas Afrikos ir Azijos tautų blokas, kurį dabar Jungtinėse Tautose sudaro 45 iš 99 narių, baigia ruošti ir netolimoje ateityje Jungtinių Tautų plenumui pateiks manifestą, reikalaujantį kolonializmo galio.

Patikimų sluoksnių informacijomis, rezoliucijos projekto komitetas, kurį įeina Indijos, Irano, Gvinėjos, Indonezijos, Nigerijos ir Senegalijos atstovai, jau

baigė ruošti provizorinį rezoliucijos tekstą, kuris turės būti apsvaistytas bendrame Afrikos ir Azijos tautų grupės posėdyje ir vėliau, kaip to reikalauja Sovietų bei Afro-Azijos blokas, pateiktas ne politiniam JT komitetui, bet tiesiog plenumui.

Rezoliucijos pagrindų paimtas Chruščiovo pasiūlymas, tačiau projekto komitetas dar nesutarė, ir joje reikalaujama nepriklausomybių kolonialiniams kraštams tuoj pat, ar nustatyti datas, kurių tarpe minimi 1961, 1962 ir 1963 metai.

Tačiau Afro-Azijos bloko rezoliucijos projekte visai neminimos karinės bazės, kurių likvidavimo reikalauja Chruščiovas, antikolonializmo temą jungdamas su nuolat kartojamomis pastangomis išstumti JAV, Britanijos ir kitų Vakarų kraštų karines bazes iš užsieninių teritorijų. Tai padaryta dėlto, kad kai kurie Afro-Azijos kraštai, kaip pvz. Lybija ir Jordanas, leidžia Vakarų valstybėms laikyti karines bazes savo teritorijose. Taip pat prieštastis greičiausiai ir paskatinsi Afro-Azijos bloką ruošti savą rezoliuciją, vietoj visu svoriu rėmus Chruščiovo reikalavimus.

Iš kitos pusės, kaip atrodo, tos tautos tėra susirūpinusios vien tik kolonializmo panaikinimu, nesikišdamos į šalčio karo klausimus. Be to, kaip tikima, sovietinis pasiūlymas nebūtų gavęs reikalingos dviejų trečdalių balsų daugumos, ir tai paskatinti Afro-Azijos tautas siūlyti atskirą, švelnesnę rezoliuciją.

Vakarų valstybės planavo Chruščiovo deklaraciją atsakyti reikalavimu, kad sovietų paverg-

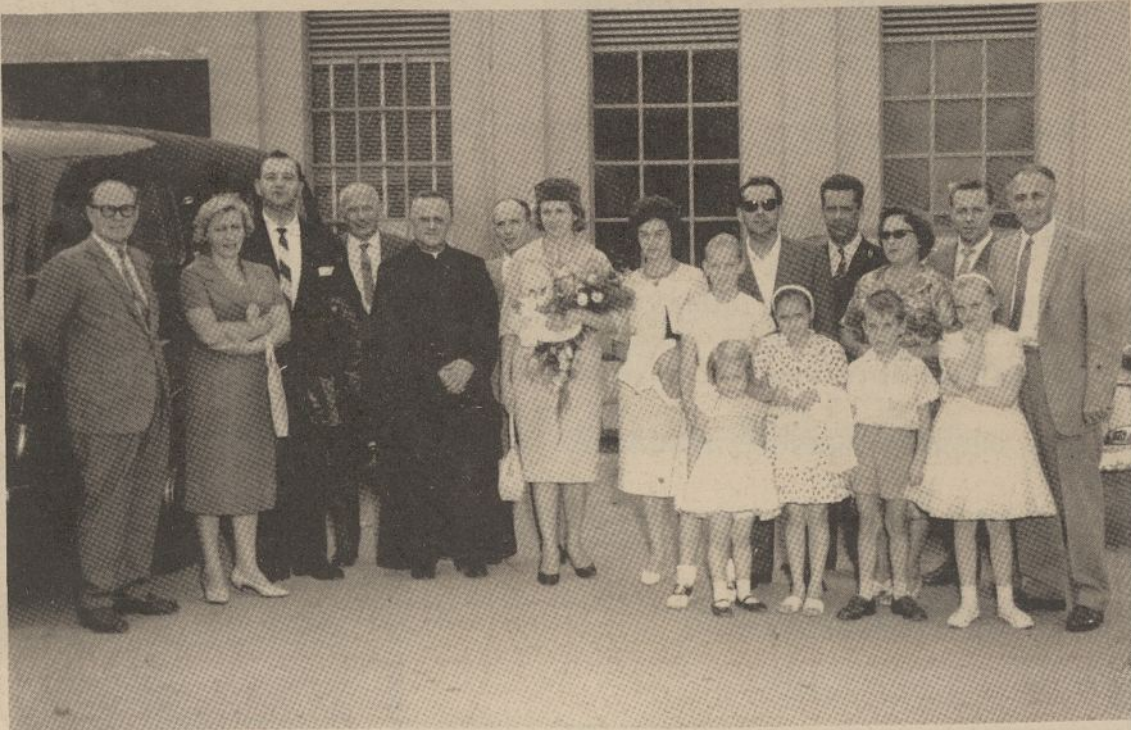
tosios tautos Rytų Europoje taip pat išvadotos iš kolonializmo. Bet Azijos ir Afrikos tautos priešinosi to klausimo įjungimui į debatus. Jų ruošiamos rezoliucijoje sovietų pavergtieji kraštai visai neminimi.

Nigerija, gausiausiai apgyventą Afrikos valstybę ir naujausias Jungt. Tautų narys, įspėjo, kad Afro-Azijos blokas nusistatęs kovoti dėl didesnės reprezentacijos pagrindinėse Jungt. Tautų agentūrose.

Nigerijos atstovas Wachuku JT politiniame komitete pareiškė, kad šiuo metu Jungtinės Tautos turinčios 25 narius iš Afrikos, bet jų nė viena nėra atstovaujama Saugumo Taryboje ir Ekonomininių bei socialinių reikalų taryboje. Esą, todėl tų pagrindinių JT agentūrų darbas virstąs farsu. Wachuku reikalavo postų pergrupavimą atlikti dar šioje sesijoje, kviesdamas senesnius abiejų tarybų narius užleisti savo vietas naujai atėjusiems. Priešingu atveju, — jis įspėjo, — busi siekiama specialios sesijos postams pergrupuoti.

Vakarų stebėtojai pranašauja galimus aštrius kivičius tarp Afro-Azijos grupės, kuri dabar turi 45 balsus, ir kombinuoto Europos ir Amerikos bloko, kuriems pasiūlymas nebūtų gavęs reikalingos dviejų trečdalių balsų daugumos, ir tai paskatinti Afro-Azijos tautas siūlyti atskirą, švelnesnę rezoliuciją.

Kai kuriuose JT sluoksniuose, kuriems vadovauja Argentina, esą jau pradėta ieškoti formulės abiem taryboms praplešti, kad aprašytas afrikiečių nepasitenkinimą.

Maz nuotrauka

KAIRĖJE: Iš JAV nuskrudę į P. Ameriką koncertuoti solistai Aldona Stempuzienė ir Stasys Baras lietuvių sutinkami Medelino aerodrome. Iš kairės: J. Totoraitis, Čipienė, Stasys Baras, Venclauskas, kun. Tamošiūnas, dr. Gaurišas, Aldona Stempuzienė, Gaurišienė, inž. K. Kalėda, inž. J. Kalėda, Kalėdienė, vienas svečias ir inž. V. Čypas.

-- Ko kimbi prie manęs?...

LUMUMBA PLANAVO KONGE ĮVESTI KOMUNISTINĘ DIKTATŪRA

Chicago Tribune gavo fotostatus kopijas dokumentų, atimty iš nušalintojo Kongo premjero Lumumbos, kurie parodo, kaip jis ruošė sąmokslą su rusais, siekdamas įvesti komunistinę diktatūrą, išžudant pagrindinius priešus ir sukišant į kalėjimus kitus. Instrukcijose Lumumba nurodo, kad kabineto nariai, senatoriai ir parlamento atstovai turį būti kankinami žiauriau, negu kiti, ir jų mirtis po tų kankinimų ne tik leidžiama, bet ir pageidaujama.

Prancūzų kalba rašyti dokumentai buvo atimti iš jo, kai jis bandė kalbėti kareiviams Leopoldvilės kareivinėse. Vėliau dalis tų dokumentų buvo paskelbta Kongo laikraštyje Le Courrier d'Afrique. Vienos iš Kongo delegacijų narys Bomboko rugsėjo 29 pareiškė, kad jis fotostatus tų dokumentų kopijas perduodas Jungtinėms Tautoms, bet gen. sekr. Hammarskjöld į Chicago Tribune pasiteiravimą atsakė, kad jų negavęs. Leopoldvilėje JT Komanda (ganiečiai) saugo, kad Mobutu režimas Lumumbos neareštuotų.

Rugpjūčio 8 laiške Sovietijos vyriausybei Lumumba maldaudą lėktuvų ir įguly, sunkvežimių kairiuomenės transportui ir įvairių ginklų. Rugsėjo 8 kreipiasi į komunistinę Kiniją, prašydamas savanorių, lėktuvų, artilerijos, šarvuotų automobilių ir finansinės paramos. Rusai nusiuotė Lumumbai prašytų dalykų, o Kinijos ambasadorius iš Kairo pranešė, kad Kinija savanorių nesiųsianti, bet duosianti 1 mil. sv. sterlingų (2,8 mil. dol.).

Kitas laiškas, rašytas Rytinės provincijos prezidentui Finant, Jis nėra datuotas, bet priedas

turi rugsėjo 15 datą. Laiškas ir priedas pažymėti "griežtai konfidencialiais". Tema: "Priešmonės, panaudotos pirmajai diktatūros fazei".

Laiške rašoma: "Neužmiršk nuolat paskatinti mūsų draugus, išsisklaidžiusius po provinciją, pakartodamas jiems pritarimą sutarčiai, kad Kongas taps tokiu, kokio jie iš mūsų reikalauvo" (tai greičiausiai reiškia sutartį su rusais padaryti Kongą Sovietijos satelitu). Toliau nurodoma, kaip pradėti vykdyti areštus nuo įtakingiausių asmenų iki tų, kurie "galėtų tave kritikuoti". Rytinė provincija pirmoji pasieksianti tikslą, nes ji "jau paruošta kontrolei mūsų draugų iš Rytų, kurie po techninių skraiste jau pradėjo apskurimai ir efektingai skleisti diktatūrą".

Laiškas baigiamas: Pradėk darbą tuoj pat ir būk drąsus. Tegyvuoja Sovietų Sąjunga! Tegyvuoja Chruščiovas!"

Laiško priedas buvo skirtas visiems provincijų prezidentams, išskyrus Katangos Tschombe. Jame nurodoma, kaip įgyvendinti diktatūrą. Teroras ir areštai turį be pertraukos gąsdinti gyventojus. Parlamentarinis imunitetas negalioja. Areštuotieji rytais ir vakarais turi būti plakami -- po 10 rykščių rytais ir vakarais per septynias dienas, o ministeriams, senatoriams ir parlamento atstovams -- dviguba norma. Areštuotuosius padaryti "gilaus pažeminimo objektais", pvz., viešai juos išrengiant, jei galima, žmonių ir vaikų akivaizdoje. Laikyti juos požeminiuose kalėjimuose šešis mėnesius, neduodant progos pakvėpuoti grynu oru. Jei jie nuo to mirytų, kas galima ir pa-

geidaujama tai reikią nuslėpti žinias. O jei kuris ištvėrs ištvėrs metus, tai jis galės būti paleistas ir ištvėrs į kraštą, kurį nurodys pats Lumumba.

Lumumbos portfelioje taip pat buvo rastas rugsėjo 12 datuotas

laiškas su detalizuotomis instrukcijomis. Nkruma aiškino: "Kilus abejonėms, kreipkis į mane. Broliai, mes jau žinome, kaip elgtis su imperialistais ir kolonialistais. Tik negyvu imperialistu ir kolonialistu galima pasitikėti."

Lumumba keliomis dienomis vėliau, rugsėjo 16 pareikalavo JT įgulas pasitraukti ir grasino, kad sovietų armijos jas išvays.

RAUDONOJI KINIJA RUOŠIA "SAVANORIUS" AFRIKAI

Ieškodamas efektingesnės paramos, Alžiro nacionalistų vadas Ferhat Abbas kreipėsi į vietą, kuri, galima sakyti, yra daugiausiai išsivysčiusi kariuomenės intervencijos srityje, būtent, į komunistinę Kiniją.

Pekinas Alžiro egzilinę vyriausybę jau seniai pripažino -- prieštaraujamas Sovietijai, kuri ligšiol nuo to žingsnio susilaukė, atsižvelgdama į sunkią Prancūzijos komunistų partijos būklę, bet dabar iš lėto pradeda to susilaikymo atsisakyti ir svarbiausiai dėlto, kad nesuteiktus perdidelės progos kiniešakai konkurencijai šiaurinėje Afrikoje. Savo pagalbos pažadais Alžiro nacionalistams Pekinas sulaukė vieną ryškiausių savo principų, pagal kurį pagalba teiktina tik komunistų arba bent kraštutinių kairiųjų valdomiems kraštams. Tai buvo principas, priešingas Maskvos strategijai. Sovietija rėmė visus atsilikusius kraštus ir net tokias nacionalistines arba buržuazines vyriausybes, su kuriomis ji galėjo tuo būdu lengviau susikalbėti arba net ir diriguoti.

Ferhat Abbas Pekinan vyko, remdamasis ankstesniais Ču En-lai vyriausybės pažadais, kad jo sukilėliams bus teikiama visokeriopa pagalba. Praktiškai tie pažadai ilgą laiką buvo beveik nepildomi, neskaityti liesų ginklų siuntų per Bagdadą. Nacionalistų galvose kilo mintis, kad Kinijos žmonių rezervus galbūt būtų galima panaudoti Alžiro išlaisvinimui. Ir taip delegacija išvyko į Pekiną, pasirodusi derėtis ne vien dėl sustiprinto aprūpinimo ginklais ir šaudmenimis, bet ir dėl geltonodžiųjų kovotojų.

Kinijos sostinėje delegacija buvo sutikta su daliniu skepticizmu. Mao negalys taip jau paprastai siųsti į Afriką "liaudies išlaisvinimo armijos savanorius".

Korėjos kare problema buvo daug paprastesnė. Nevietiniam buvo beveik neįmanoma atskirti korėjiečių nuo kiniečių. Nedidelė problema buvo ir Indokinijoje. Etnologinės ribos ten yra taip susiliejusios, kad kinietiškojo "savanorių korpuso" pasirodymas nekėlė optinės sensacijos. Net dabartiniame subversiniame kare prieš Indiją mažai krinta į akis kiniečių agentų panaudojimas, nes ten yra gana stambi kiniečių mažuma, kuri šalia savo gimtosios kalbos dažniausiai naudoja tik bendrąją oficialiąją anglų kalbą, o be to, tiek Kinijoje, tiek Indijoje gyvena nemažas skaičius Tibetito burmanų, iš kurių pietvakarinėje Kinijoje galima sudaryti pakankamus komunistinių žnipų ir agitatorių kadrus ir juos pasiųsti Indijon. Tie agentai Indijon patenka įvairiais keliais, pastaruoju metu net lėktuvais, iš kurių jie nakčia nuleidžiami parašiutais.

Tačiau Afrikoje kiniečiai kristų visiems į akis. Jų pasirodymas galėtų net iššaukti antikinetiškas nuotaikas tarp juodųjų, kurie yra labai jautrūs visokioms intervencijoms.

Bet, nepaisant tų svarstymų, Alžiro sukilėlių prašymai Kinijoje susilaukė daugiau dėmesio, negu prieš kelis mėnesius panašūs Kongo premjero Lumumbos maldavimai. Šiuo metu iš buvusių Korėjos ir Indokinijos karų belaisvių bei perbėgėlių pradėti formuoti "savanorių batalionai". Nors tie daliniai daugiausiai sudaromi iš rytinių azijatų, jų pasirodymo Afrikoje, esą, negalima būtų laikyti tiesiogine Kinijos intervencija, nes aiškiai būtų galima įrodyti, jog jie ne-

ra komunistinės Kinijos piliečiai. Niekam, kaip argumentuoja Pekino valdovai, negalį būti uždrausta "savanoriškai su ginklu talkininkauti kurio nors krašto išlaisvinimui iš imperialistinio jungo".

Kad raudonoji Kinija pasirūpins pavyzdingu techniniu ir dialektiniu tokių kadry parengimu, nekyla jokia abejonė. Jiems apginkluoti turima užtektinai vakarietiškos kilmės grobio iš Kinijos ir Indokinijos karų. Šio "savanorių korpo" surinkimo ir paruošimo vieta yra Hanoi. Iš ten jie bus siunčiami į Lybiją arba Albariją, kad apsiprastų su klimatinėmis sąlygomis.

"Savanorių" siuntimas dar nepradėtas, nors tų dalinių grupavimas, apmokymas ir apginklavimas vyksta pilnu tempu. Maskva dėl to uolumo pasijuto nemaloniai paliesta. Ji atsargiai teiravosi, kokiomis sąlygomis Pekinas sutiks leisti į tą akciją. Bet Pekinas nesijaudina. Jis dar gali delsti, nes ir Alžiro nacionalistai parodė permaža susižavėjimo pagelbine armija, kuri sudaryta iš buvusių perbėgėlių ir karo belaisvių.

(tp)

KANADA SIEKIA IŠJUDINTI NUSIGINKLAVIMO DERYBAS

KANADA nusprendė Jungtinėms Tautoms pasiūlyti, kad būtų sudarytas mažų ir vidutinio dydžio valstybių komitetas, kuris padėtų surasti kelių nusiginklavimo deryboms atnaujinti.

Pagal Kanados projektą, tas komitetas turėtų išstudijuoti Vakarų ir Rytų nusiginklavimo pasiūlymus ir, pasidaręs išvadas, pateikti savas sugestijas. Iš komiteto sudėties turėtų būti išjungtos valstybės, turinčios branduolinius ginklus, t. y. JAV, Britanija, Sovietija ir Prancūzija.

Komitetą turėtų suorganizuoti Jungtinių Tautų nusiginklavimo komisija, sudarydama jį iš dešimties ar dvylikos valstybių, parinktų iš visų geografinių regionų. JT nusiginklavimo komisija, kurion įeina visi JT nariai, jau neveikia nuo 1957 metų.

Bet tuo tarpu abejojama, ar Sovietija panorės atnaujinti darbą JT nusiginklavimo komisijoje arba dešimties valstybių nusiginklavimo grupėje, kurios derybos Ženevoje iširo pavasarį. Sovietija jau įspėjo, kad ji išeisianti iš politinio komiteto ir dešimties valstybių grupės, jeigu pastaroji nebusianti praplėsta penkiais nariais iš Azijos, Afrikos ir Lotynų Amerikos.

Praeitą savaitę, neutraliesiems tarpininkaujant, buvo numatyta pradėti privačius pasitarimus tarp JAV ir Sovietijos, siekiant atnaujinti dešimties valstybių grupės darbą. JAV delegatui J. Wadsworth praeitą penktadienį susirgus, susitikimas su Zorinu neįvyko, ir nauja susitikimo data nepaskirta.

ŽENEVOJE tebevykstančiose atominių bandymų nutraukimo derybose JAV delegatas įspėjo Sovietiją, kad savanoriško susilaikymo nuo bandymų terminas baigiasi, ir susitarimo nepasiekimas "dar labiau negu bet kada aptemdytų" visuotinio nu-

siginklavimo perspektyvas.

Derybos dėl atominių bandymų nutraukimo 261-ju posėdžiu trečiuosius metus. Abu JAV prezidentiniai kandidatai įsipareigojo siekti, kad tos derybos būtų greičiau užbaigtos: viceprez. Nixonas tuo terminu nustatė 1961 vasario 1, o sen. Kennedy -- "priimtina, bet ribotą laiką".

KAIP RUSAI SUPRANTA KOEKGZISTENCIJĄ

Europoje pasakoja tokį anekdotą apie koezgistenciją:

Maskvos zoologijos sode sovietinis partietis šviečia azijatą apie "taikią koezgistenciją". Azijatui tos kalbos tik tada padaro įspūdį, kai rusas išdidžiai parodo viename narve uždarytus vilką ir avį, tariamai takingai sugyvenančius.

--Ir kaip įmanoma tai pasiekti? --stebisi azijatas.

--Labai paprastai, -- atsako rusas, -- Mes kasdien į narvą įmetame po naują avį.

VISAIS

APDRAUDOS

REIKALAI,

kaip automašinų, gvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę

PAULINA

MOZURAITIS-BENNETT

HI 2-4450

642 Meadow Lane Dr.

Cleveland 24

LABAI SVARBUS PRANEŠIMAS visiems, kurie siunčia siuntinius į Lietuvą, arba į kitus kraštus

Artinantis šv. Kalėdoms, mes paruošėme eilę žemiau išvardintų standartinių siuntinių. Prašome patikrinti šių siuntinių kainas, ir Jūs įsitikinsite, kad jų kainos yra labai pigios, tačiau jie turi didelę vertę Letuvoje.

1. Pusvilnonės medžiagos penkiems vyriškiems arba moteriškiems kostiumams. Iš viso 17 jardų. Pamušalo 7 1/2 jardo. Siūlų 5 špulės. **\$49.90** Sagų 3 tuzinai. Ir adatų 1 pokelis.
2. Tas pats, kaip siuntinys No. 1. Prie to pridėdama 100% vilnonės 2 medžiagos vyriškiems arba moteriškiems paltams. Viso 6 jardai. **\$79.90**
3. 100% vilnonės medžiagos 2 vyriškiems, arba moteriškiems paltams. Viso 6 jardai. 100% vilnonės medžiagos trims vyriškiems kostiumams. Viso 10 jardų. 100% vilnonės medžiagos dviems moteriškoms suknelėms. Viso 6 jd. **\$99.90**
4. Cukraus 20 svarų. Miltų 10 svarų Kakao 5 svarai. Šveicariško šokolado 24 plytelės po 3 1/2 oz. Viso 5 svi **\$49.90**

Į aukščiau paminėtas kainas įeina visos išlaidos ir pristatymas Lietuvon. Visi siuntiniai yra apdrausti ir jų prstatymas garantuotas. Prie kiekvieno standartinio siuntinio galima pridėti bet kokius kitus pageidaujamus daiktus ir už tai reikės primokėti tik papildomą muitą.

Visų siunčiamų prekių kokybė yra garantuota. Prašome įsitikinti, jog siunčiant per mus, Jūs tikrai sutaupote iki 50%.

Papildomų informacijų ir pavyzdžių reikalu prašome rašyti lietuviškai ir Jūs tuojau gausite lietuviškai atsakymą.

**GENERAL PARCEL
AND TRAVEL CO.**
132 FRANKLIN AVE.
HARTFORD, CONN.
Tel.: CHapel 6-4724

IŠLAIKYKITE MŪSŲ MOKYKLAS ATIDARAS!

Balsuokite UŽ ABU CLEVELAND SCHOOL LEVIES ISSUES 9 ir 10

Mes turime pirmauti prieš komunistus. Mes turime laikyti savo mokyklas atidaras. Duokite savo vaikams ir savo anūkams geriausią mokslą jų gyvenime.

Mokyklos turi pinigų tik iki kovo mėn., kol šie projektai nepraeis, specialūs balsavimai sausio mėn. mokesčių mokėtojams kainuotų virš \$150,00.00. Sutaupykite šias nereikalingas išlaidas. Balsuokite už abu School Levies lapkričio 8 d. Jie yra įmanomi ir teisūs.

Citizens Committee for Cleveland School Levies; Curtis Lee Smith, Thomas E. McDonald, Co. — Chairmen.

DAR TRYS VALANDOS NAKTIES (4)

DESZŐ ÁRVAY

Jie nebuvo išimylėjusių porelė

Celės ketvirtainyje Ilona atsiduso. Pirmasis tardymas buvo neįprastai trumpas. "Jis neteko pusiausvyros," galvojo ji, "nes aš pasakiau, kad jis yra rusas. Jie nenori, kad juos atpažintų. Bet aš galėjau pasitautyti tai vėlesniam laikui, kada jis pasidarys brutalias. Visi jie brutaliai, ne vien rusai. Iš karto pradeda gerumu, tartum gailėtusi kalinio, paskui grasina jį; pagaliau ateina siaubas: badas, mušimai, karcėris, jokio miego ir prožektoriai. Kada aš prisipažinsiu per sapną? Aš esu centriniame kalėjime, Kieme stovi kartuvės, ant jų mirė Rajk, Szalai, Szoenyi ir kiti. Ar ir jie šaukė: laisvę Vengrijai? Kiek čia nužudyta tų, apie kuriuos laikraščiai nieko nerašė? Kas žino apie Erno galą -- nedaug kas jį pažinojo, nedaug kam jis dingo, mirė ten, po skersiniu..." Ji pradėjo daužyti kumščiais į geležį. Sargas atidarė duris.

--Kur Bela, mano brolis? --
--sušuko Ilona.
--Užčiupk savo snuklį!
Durys užstrenkė. Ilona nusvyravo prie narų ir sukniubo ant lentų. Ji kukčiojo nesustodama, kaip vaikas. Jos skruostai sušalę po ir medis, ant kurio gulėjo jos galva, Sargybinis spoksavo pro durų langelį. Priėjo jo kolega.

--Kas su ja?
--Jie gerai pradeda.
--Kas ją tardė?
--Naujasis, ta dvėseną yra pirmasis jo atvejis.
--Leisk pasižiūrėti.
Antrasis pasižiūrėjo pro špioną.

--Ji guli ant narų, kaip gabalas mėšlo, bet gražias kojas ji turi, jos tiktų kam kitam. Dabar ji atsivertė ant nugaros. Ji dar gerai atrodo. Ji visai neturi ankrutinio.

--Ar tu gali matyti per drabužius?
--Juokas, tą lengva pažinti, 230-joje guli raudonplaukė su geltonu megstiniu, tai petnešos įsiveržusios į mėšą, o čia nematyti, pasižiūrėk pats.

--Kas atsitiko? -- staiga paklausė trečias balsas.

Sargybiniai krūptelėjo.
--Ji šaukiasi savo brolio, -- pasakė vienas, -- reikia saugoti, ta dvėseną gali pasikarti. Aš noriu jokių nemalonių.
--Atrakinkite ceļē!

Ilona patraukė blaizdas po sijonu, nes ėjo jos naujasis tardytojas.

--Kodėl verkėte?
Ji ranka nubraukė ašaras.
--Aš verkiu, kai man patinka. Jis nusisuko ir išėjo iš celės. Aukštasis užstrenkė duris ir paklausė savo kolegą:

--Kas jis?

--Naujasis.
"Naujasis" ėjo, rankas į kišenes sukišęs, begaliniai ilgu atrodančiu koridoriu tarp mūrinių sienų ir celių durų. Savo darbo kambaryje jis telefonavo:

--Čia Kovacs. Atsiųskite man Ilonos Farkasch bylą, ją prieš keletą minučių grąžinau. Ne, išeidamas ties vartais šį tą atsiminiau. Aš vėl esu aštuntame kambaryje.

Jis pakabino ragelį ir galvojo: "Kur jos brolis?" Jis barbeno pirštais į rašomojo stalo viršų: Medis yra medis, ir kraujas yra kraujas! Iš kur ta daina? Jis Ilonos tardymą galėjo perleisti "Kodėl, drauge Kovacs?" klausų AVO kapitonas Toth, tardymų skyriaus viršininkas. Kai Toth sako "Kovacs" -- visada nusišypso. Šypsena reiškia: "Aš žinau, tu esi rusas, ir Kuzinas yra tavo tikroji pavardė."

Medis yra medis, ir kraujas yra kraujas. Vasilijus Kuzinas nutraukė barbenimą. Jis priėjo prie lango ir pasižiūrėjo į kalėjimo kiemą, kurio viduje vėjas su dulkėmis suko nukritusius žiedlapius.

Boerten, boertenben, boerten, boerten allat, boertenel -- kalėjimas, kalėjime, ant kalėjimo, po kalėjimu, prie kalėjimo! Kaip ilgai Kuzinas vargo su ta kalba. Draugai sakė: "Tu kalbi, kaip vengras." Bet mergina Ilona pasakė po poros sakinių: "Nes tamsta esi rusai!" Ilona.

Kuzinas staiga pastebėjo vardo skambumą. Vartydamas bylą, jis

daugelį kartų skaitė tą vardą, bet jo ausis nepajuto skambumo. Ilona.

Mergina iš darbininkų šeimos. Tėvas, raidžių rinkėjas ir senas komunistas, mirė prieš keletą metų. Jos brolis studijavo mediciną. Trumpą laiką dirbo kaip gydytojas, 1949 metais areštutas. Kur jos brolis?

Kažkas pabeldė į duris.
--Prašau!

--Byla.
--Ačiū, aš grąžinsiu, eidas mas namo.

Valdininkas išėjo iš kambario. Kuzinas atsivertė bylą ir ieškojo, bet popierio gabalas, kurį jis rado, neteikė jokių žinių, kur Bela Farkasch atliko savo baumę: dvidešimt penkerius metus už bendradarbiavimą su kapitalistiniu užsieniu. Tai skambėjo, lyg paragrafas iš sovietinio kodekso. Sprendimas niekada nebuvo paskelbtas. Labai slapta -- buvo parašyta virš sprendimo ištraukos.

Kam tau rūpintis, Kuzinai, kad mergina šaukiasi savo brolio? Atsisakyk jos tardymo. Ji žino, tu esi rusas, Nieko nebus.

Kuzinas užvertė bylą. ILONA FARKASCH. Ir vėl jis tikrino kaltinamąją medžiagą. Neleistina nuotaika apėmė jį. Jis atsilošė ir rūkė cigaretę. Buvo nedaug žinoma. Galėjo nieko nereikšti arba daug reikšti.

Debrecene buvo areštuoti keturi studentai, jie platino nelegalius "politinius laiškus", jie atsisakinėjo prisipažinti, kas juos spausdino. Po keturių dienų karceryje trys sugniūžo. Jie gavo raštus iš ketvirtojo. Ketvirtasis priešinosi dar dvi dienas, paskui jo liežuvį išdavė Asbotho vardą. Asboth Sandor yra jaunas rašytojas. Jis dažnai matomas su studentais, bet jie susitinka atsitiktinai: gatvėje, per pietus, Debreceno pirtyje arba vakarais prie žigonų muzikos. Agentai pranešinėdavo jų pasikalbėjimus apie meną, apie spor-

tą arba merginas. AVO provokuoja jį, bet jis yra gudrus. Jis apskundžia AVO agentą. Tik kelnis iš "Arany Bika" baro suranda pėdsakus. Jie veda link Ilonos Farkasch Budapeste. Ji yra chemijos studentė, du kartu per mėnesį atvyksta į Debreceną ir bare susitinka su Asbothu. AVO seka Farkasch. Ji dažnai matoma rašytojų namuose, bet Budapeste jos ryšiai taip pat mažai įtartini, kaip ir Asbotho Debrecene. AVO praranda kantrybę. Asbothas turi būti areštuotas. Prieš AVO prabyla ir tas, kuris nori tylėti. Areštuojant jis nusižudo ciano kاليu. Krata namuose nieko naujo neduoda. Asboth yra miręs, jo tyklėjimą negalima palaužti. Tik chemijos studentė Ilona Farkasch veitui jo laukia sekantį trečią dieną. Tai jos pirmoji klaida. Kuzinas užspaudė cigaretę. Jis susirado abu paskutiniuosius "Arany Bika" kelnierio pranešimus. Jie buvo rašyti apgedusia mašinėle, kuri mušė didžiulias raides kiek žemiau.

"Vakar vakare, 1955 gruodžio 23, 20:15 valandą, pasirodė jau anksčiau aprašytoji moteris, kuri reguliariai susitikdavo su Asbothu. Ji, kaip visada, dėvėjo lietpalį, po juo juodą megstinį ir pilką sijoną. Ji atsisėdo prie stalo šalia durų ir pas mane užsisakė stiklą vyno. Svečius, kurie norėjo prie to stalo atsisėsti, ji nukreipė kitur. Prieš 21 val. ji manęs paklausė: "Ar niekas man nepaliko kokio žinios?" -- "Ne", pasakiau aš. "Aš esu Ilona Farkasch," pasakė ji. "Gaila, niekas nepaliko žinios", pasakiau aš. Ji apsimokėjo ir išėjo iš lokalo. 1955.12.24

Takacs Janos"

"Vakar vakare, 1956 sausio 8, 20 val., pasirodė Ilona Farkasch. Apsirengimas: pilkas lietpaltis, juodas megstinis, pilkas

Kongreso atstovas Alvin. M. Bentley tarp Detroito lietuvių. Jo dešinėje adv. K. Ambreze, kairėje dr. M. Miškinienė.

J. Gaižučio nuotrauka

DETROITO LIETUVIŲ BIČIULIS
KANDIDATUOJA Į SENATĄ

sijonas. Ji atsisėdo prie stalo šalia durų ir užsisakė vyno, 21 valandą ji sušuko: "Sąskaitą!" Ji klausiamai pasižiūrėjo į mane. Aš nudaviau nieko nesuprantas ir daviau gražą iš dvidešimties forintų. Jai einant link durų, aš pasivijau ir pasakiau, kaip pavestas: "Asbothas areštuotas". Ji išblyško ir paklausė "Kada?" Aš

(Nukelta į 5 psl.)

ATLYGINK GERĄ PATARNAVIMĄ

Perrink

JOSEPH M. SWEENEY

SHERIFF

ELECTION: NOVEMBER 8, 1960

X JOSEPH M. SWEENEY

BALSUOK UŽ TAIKĄ
SU LAISVE IR TEISINGUMUNIXON -- LODGE
Nepamainomi kandidatai

SUSTABDYK KOMUNIZMĄ

SUSTABDYK INFLIACIJĄ

SUSTABDYK SLINKIMĄ

Į SOCIALIZMĄ

APSAUGOK SAVO LAISVĘ

APSAUGOK SAVO SANTAUPAS

APSAUGOK AMERIKOS

GYVENIMO BŪDĄ

Sponsored by American Nationalities for Nixon-Lodge

respublikonų kandidatams remti. Vyksta ginčai spaudoje, pobūviuose, įvairiuose susirinkimuose.

O vis dėlto ne tiek reikėtų paisyti partijos bilieta, kiek asmenybės, nes nėra visi geri ar blogi respublikonai, lygiai kaip nėra visi geri ar blogi demokratai. Mes, netekusieji savo prabogių šalies eidami balsuoti, turėtume tėvynei laisvės spindulėlį nunešti. Vadinasi, nereikėtų paisyti vienos ar kitos partijos laimėjimo, bet atiduoti savo balsą už tą, kuris išdrįstų pakelti balsą prieš mūsų tautos tironą, kuris geriau jį pažįsta ir turi didesnę kovos patirtį.

Michigano valstijos lietuviai laimingi esame, kad į U. S. senatą kandidatuoja kongreso atstovas Alvin M. Bentley, kuris turi didelę diplomatinę patirtį, pats savo akimis matė Vengrijos susovietinimą, tyrinėjo Pabaltės valstybių okupaciją, nepailsdamas kovoja dėl pavergtųjų laisvės.

Daug kartų jis dalyvavo ir kalbėjo Detroito pabaltiečių balsejų birželio dienų minėjimuose, koncertuose, parengimuose. Jo kalbos persunktos neapykanta šių dienų žmonijos pabaisai ir gilia užuojauta pavergtiesiems. Nors jis vienas iš turtingiausių, bet labiausiai užjaučia vargšus ir nelaiminguosius. Tai nėra tušti žodžiai, bet faktai. Jis išgelbėjo nuo deportacijos nelegaliai Amerikon atvykusį Detroito dirbantį fabriko darbininką, jo pastangomis išgelbėtas Jonas Nobel, devynis metus iškentėjęs Sibiro koncentracijos stovyklose. Daugelis lietuvių, latvių ir estų savo ausimis girdėjo, kokį dėkingumą jam reiškė Sibiro kankinys J. Nobel, skaitydamas paskaitą balsejų birželio dienų minėjime Detroito, Tarptautinio Instituto salėje.

Kiekvienais metais, minint Vasario 16, kongreso atstovas A. Bentley kongrese pasako kalbą, primindamas kai kam pamirštą mūsų tautos tragediją, atverdamas neužgyjančią jos žaizdą.

A. Bentley yra dar jaunas, gimęs 1918 metais. Bakaluro laipsniu baigė Michigano universitetą ir Turner Diplomatinių Mokyklą Washington, D. C. Jis atstovavo Ameriką Kolumbijoje, Meksikoje, Italijoje ir Vengrijoje, iš kurios, matydamas Trumano daromas komunistams nuolaidas ir Vengrijai nukrintant į komunistų glėbį, protestuodamas pasitraukia. 1952 m. A. Bentley išrenkamas iš Michigano valstijos 8 apygardos į U. S. kongresą. Tom pareigom jis buvo perrinktas 1954, 1956 ir 1958 metais. Visą laiką buvo kongrese užsienio reikalų komiteto nariu, šiemet jis respublikonų partijos nominuotas į U. S. senatą.

Reikia linkėti ir tikėtis, kad A. Bentley ir šiuose rinkimuose išeis laimėtoju, nes jo pralaimėjimas būtų lietuvių ir visų pavergtųjų tautų pralaimėjimas.

K. Jurgutis

AFL - CIO says—
RE-ELECT
Masgay
CLERK OF COURTS

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis • Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mielėlis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balyš Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Eidami balsuoti, atsiminkit Lietuvos reikalus

Visi pastebi, kad šiuose rinkimuose dalyvaus jau didesnis balsuotojų nuošimtis, negu dalyvaudavo ankstyvesniuose rinkimuose. Bet visokiais atvejais, jis neprašoks 70% visų balsų turinčių piliečių skaičiaus. Ir tai dar blogas atestatas, kad šio krašto piliečiai į rinkimus neišsijudina ir savo būtinos pareigos neatlieka. Kituose laisvuose kraštuose, kur rinkimai praeina normaliose sąlygose, balsuotojų skaičius žymiai didesnis. Dažniais atvejais jis siekia 85-90% visų balsų turinčių piliečių skaičiaus.

Šiuose rinkimuose, neabejotinai, dalyvaus ir žymiai didesnis lietuvių balsuotojų skaičius. Mat, didžioji dauguma naujųjų ateivių, ilgesnį laiką šiame krašte išgyvenę, jau turi šio krašto pilietybę. Ir kiek galima numanyti, tie nauji piliečiai, beveik entuziastingai įsijungę į priešrinkiminę akciją, entuziastingai rinks naują JAV prezidentą ir kitokią šio krašto valdžią. O iš to entuziazmo atsiradę kraštutiniai ir davatkiškumas prieš tuos, kurie jų neremia, yra daugiausia pažymys tų, kurie į "žmones" dar tik dabar išeina, iš ankščiausiai neturi jokio politinio pasirušimo ar subrendimo, žinoma, tokiems visos smulkmenos labai didelėmis atrodo, o kitų nuomonės — tiesiog nepakeliamos. Bet ir tie, jei ateity norės politiniam gyvenime dalyvauti ir rėmėjų susirasti, pamatys, kad taip einant ne tik pirmyn nepajudama, bet atgal grįžtama.

Negalima pasakyti, kad ir pačių aukščiausių kandidatų labai dėntelmeniška pradėta rinkiminė akcija lygiais krantais plaukia. Atidžiau stebintieji mato, kad toji dėntelmeniška kreivė gerokai žemyn pasvyrusi. O su paskutinėmis priešrinkiminėmis dienomis dar žemiau svirs. Mat, kada rinkimų davinis pranašaujantieji sako, kad tokių kietų rinkimų, ir taip artimų balsavimo davinų, senai bebuvę, atsiranda daug pagundų savo priešininką kiekiau paspausti.

Visi taip pat pripažįsta, kad rinkimų kietumą diktuoja opozicinis kandidatas, šiuo atveju sen. Kennedy. Mat, opozicijai visad lengviau kritikuoti ir didesniais pažadais balsuotojus vilioja. O pozicija, šiuo atveju viceprezidentas Nixon, tą kritiką atremti, pasitikėjimą neprarasti ir rinkimus laimėti.

Mes jau esame pasisakę, kad kovoje prieš komunizmą ir kovoje už Lietuvos laisvinimą, lietuviams geresni kandidatai yra Nixon ir Lodge. Dėl jokių kitų kandidatų, respublikonų ar demokratų, mes nepasisakėme, nes tokiame pasisakyme neturėjome pakankamų davinių. Tat ir dabar, kada lietuvių, šio krašto piliečiai, eis balsuoti, atsiminkit rinkti tokius, kurie ir lietuviams ir Lietuvai gali geriausiai patarnauti.

B. G.

Inž. M. Ivanauskas gyv. Cicero, Ill., medžio lentoje (36"x36") išdėgino JAV viceprezidento R. M. Nixono portretą.

ROOSEVELTAS ATIDAVĖ MŪŠŲ KRAŠTĄ STALINUI

Edward J. Rozek, Politinių Mokslų profesorius Colorado Universitete, 1958 me-

tais išleido knygą, pavadintą "Allied Wartime Diplomacy: A Pattern in Poland". Mūsų dėmesio yra vertas 137 puslapis.

Ten sakoma, kad Čekoslovakijos prezidentas E. Benešas, prieš išvykdamas pasitarimams su Stalinu, 1943 birželio 7 d. turėjo paskutinį pasikalbėjimą su Rooseveltu, kurį aprašė savo memuaruose, pažymėdamas: "Rooseveltas prašo, kad kalbant su Stalinu Maskvoje, aš išdėstyčiau jo pažiūras Pabaltijo valstybių klausimu. Jungtinės Amerikos Valstybės negali

LAISVOS NUOMONĖS RINKIMINĖS TEMOMIS

KAS LAIMĖS RINKIMUS?

Pasikalbėjimas su respublikonų veikėju L. Valiuku

--Dažnai daroma demokratams priekaištų, kad žymi dalis jų partijos vadovybės yra pakrypusi gerokai į kairę. Ar tai tiesa?

--Jim Farley, žymus Demokratų Partijos darbuotojas -- veteranas, labai daug padėjęs F. D. Rooseveltui įžengti į Baltuosius Rūmus, neseniai kalbėdamas Los Angeles mieste pareiškė, kad demokratai turį "išrąvėti" iš savo narių tarpo tuos, kurie yra paraudonavę ar jau visai raudoni.

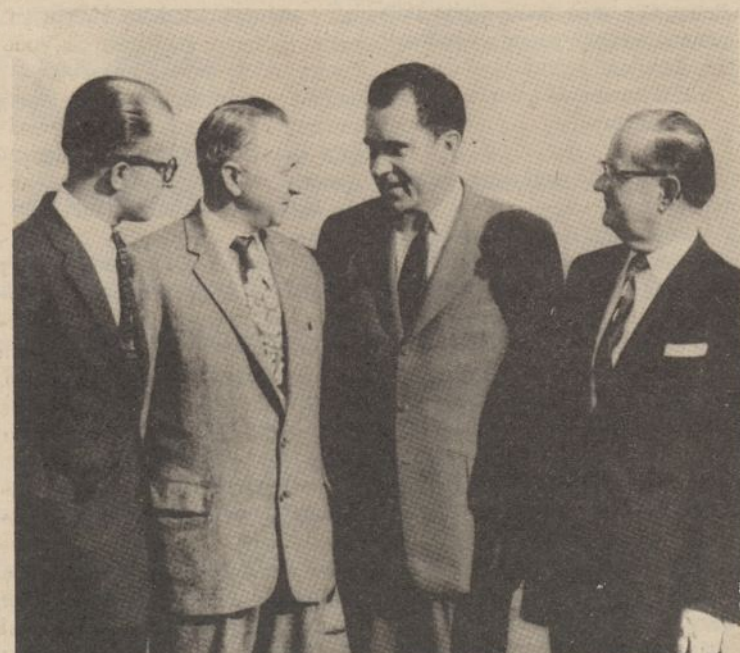
Esu gerai susipažinęs su demokratų veikla Kalifornijoje. Demokratų veiklai Kalifornijoje diriguoja taip vadinama Kalifornijos Demokratų Taryba (California Democratic Council), apjungianti šimtus įvairių demokratų grupių ir klubų. Ši Taryba aprobuoja demokratų kandidatus visiemis postams. Be šios Tarybos "palaiminimo" beveik neįmanoma nė vienam kandidatui laimėti.

Neseniai įvykusiame visos Kalifornijos demokratų suvažiavime Fresno mieste buvo priimta visa eilė rezoliucijų. Būtų paminėtinos šios:

1. Rekomenduojama panaikinti House Un-American Activities komitetą, kuris tiria komunistinę veiklą; 2. Rekomenduojama iš Pledge of Allegiance išleisti

žodžius "under God" (kitaip tariant, išleisti Dievo vardą); 3. Rekomenduojama panaikinti priesaikas valdžios tarnauto-

prieš komunizmą, tai ir šį kartą lietuvių greičiausiai didesneli pasisakys už Nixon ir Lodge.

Leonardas Valiukas ir kiti Los Angeles politinio gyvenimo veikėjai su viceprezidentu R. Nixonu, kandidatuojančiu į JAV prezidentus. Iš kairės: L. Valiukas, Ant. Skirius, viceprez. R. Nixon ir adv. I. Lopizich.

jams, kuriomis iki šiol reikalaujama pasisakyti, kad valdininkai nėra priklausę komunistų partijai. Manau, kad komentary čia nereikia.

--Kuris laimės šių metų rinkimus -- Nixon ar Kennedy?

--George Gallup, šios srities specialistas, nedrįsta daryti pranašysčių šiuo klausimu. Iki šiol kova gana lygi. Žymesnis pakrypimas įvyks vieno naujai paskutinių kelių dienų laikotarpį prieš pat rinkimus. Mano balsą gaus Nixon ir Lodge. Manau, kad didesnė amerikiečių pusė panašiai pasisakys lapkričio mėn. 8 d.

--Šiuo metu bedarbių skaičius svyruoja tarp 3 ir 4 milijonų. Kaip tai suprasti, kad bedarbės nėra?

--Tai maždaug normalus bedarbių skaičius šiame krašte. 1939 metais, prieš pat karui prasidėjimą, JAV-se buvo virš 8 milijonų bedarbių. Taigi, demokratams žymiai sunkiau yra sekęsi spręsti bedarbės klausimą taikos metu.

--Ar Nixon ar Kennedy gaus daugiau lietuvių balsų?

--Tikrų davinių nėra, bet spėjama, kad lietuvių maždaug lygiai pasidalinę į respublikonus ir demokratų, 1956 metų rinkimuose Respublikonų Partijos žiniomis didesnė lietuvių balsuotojų pusė pasisakė už respublikonus. Turint galvoje, kad Nixon ir Lodge yra dideli kovotojai

"EXPERIENCE COUNTS" Re-Elect

Masgay

CLERK OF COURTS

Congressman FRANCES P. BOLTON

A Leader in Domestic Affairs

- ★ Voted for more social security benefits, pay raises, more highways, easier home financing, and other bills to help YOU!
- ★ Introduced bill to create US Cadet Nurse Corps; helped bring 2 new VA hospitals to Cleveland.
- ★ Supported Federal-State medical care for the aged.

Vote to keep her human touch, as your personal representative in Congress!

ENDORSED BY CLEVELAND PLAIN DEALER — CLEVELAND PRESS — GREATER CLEVELAND NEWSPAPER ASSOCIATION

ELECT

NORMAN A.

FUERST

JUDGE

Domestic Relations

DEMOCRAT

Term: January 8, 1961

ELECT

FREDERICK M. COLEMAN
STATE REPRESENTATIVE

David D. Carter, Secretary

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia vazinėt, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Nuo šių metų liepos 1 dienos dividendai yra pakelti iki 4 1/4.

MUTUAL Federal SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI (2)

AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI IR SKALBIAMOS
MAŠINOS NE VISAD REIŠKIA LAIMĘ...

Ispaniją turistai labiausiai mėgsta ne vien dėl gamtos grožio ir malonaus klimato, bet ir dėl pigaus pragyvenimo. Vietiniam gyventojui ten labai vargingas gyvenimas. Žemė panaši į dykumą, sausa, kažuota. Savo mažus sklypelius žmonės dirba rankomis. Tačiau jie yra gana linksmi: dainuoja, šoka, mažai kuo rūpinasi.

D. Čekaitė-Ratkeliene
Los Angeles, Cal.

Ispanas jaučia, kad jam priklauso ir diena ir naktis. Ir žemė po mėlynu dangum, o taip pat mėnuo ir saulė. Kūrėjas žmogui visa tai skyrė, tad ispanas tuo grožiu gėrėsi ir jaučiasi laimingą žinodamas, kad turistai

Mat, čia įstatymas reikalauja, kasmet perdažyti namus. Daug namų turi iš oro plytelių sienas, kaip Amerikoje vonių kambariai. Plytelės įvairiausių spalvų ir figūrų, lengvai plaunamos, todėl miestas labai švariai atrodo.

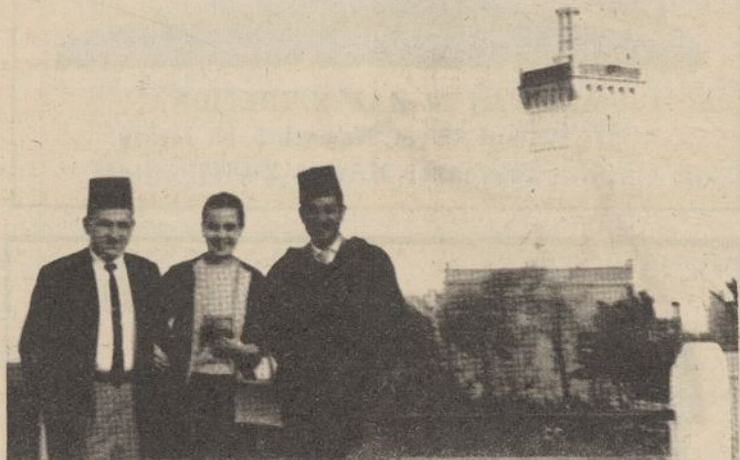
Žmonės maitinasi daugiausia žuvimi. Matėme daug senų moterų, nešančių didelius ir sunkius krepšius ant galvų, bet rankomis neprilaikydamos.

Bet įdomiausia mums buvo Afrikoje, nes ten visiškai skirtingas pasaulis ir jo kultūra nuo Europos ir Amerikos. Taip apsirengusius žmones iki šiol mes tik filmose tebuvom matę. Ir atrodo, kad jie visai nesuinteresuoti tuos drabužius pakeisti į moderniškesnius.

Vyrai dėvi ilgus drobinis maišus arba plačias kelnes su raudonom kepurėm ant galvos. Moterys apsivyniojusios baltą drobę nuo galvos iki kojų. Ir veidai beveik visų apdengti, nes svetimi vyrai neturi teisės matyti kitų žmonių veidų ir net mergaičių. Iki vestuvių vyras nežino, kaip atrodys jo žmona.

Moters gyvenimas nepavydėtinas, nes ji niekur negali be vyro leidimo eiti ar ką nors savarankiškai daryti. Osvarbiausia, tai ta blogybė, kad vyrai turi po kelias žmonas. Ir mūsų palydovas, apie tai kalbėdamas, pareiškė užuojautą amerikiečiams vyrams. O aš, už tai atsilgydindamas, prašiau perduoti mano giliausią užuojautą jo krašto moterims.

Iš Tanžyro, vadovo lydimi, au-

Šio straipsnio autorė Danguolė Ratkeliene tarp dviejų arabų. Vienas (kairėje) yra netikras, nes tai jos vyras inž. Algis Ratkelis...

Barcelonoje buvome šv. Petro šventės išvakarėse, kur jau nuo 6 val. vakaro, vos tik pasibaigus bulių rungtynėms, žmonės pradėjo rinktis ir šokti gatvėse. Sukūrė daug laužų miesto aikštėse ir kryžkelėse. Ir visas tas didžiulis triukšmas buvo šv. Petro garbei.

Ispanija, be senoviško meno turtų ir visus metus mėlyno, saulėto dangaus, turistų mėgiama dar ir dėlto, kad čia geriau, negu kuriam kitam krašte pailsi. Jauti žmonių nepaprastą nuoširdumą ir mokišimą džiaugtis tokiu gyvenimu, kokį likimas jam skiria.

Madridas, turįs du milijonus gyventojų, pasižymi išgarsėjusiom bulių imtynėm, kurių neaplankęs, turbūt negrįžta joks turistai. Miestas labai sparčiai auga gyventojais, pastatais ir susisiekimo priemonėmis, bet dar tolokai atsilikęs nuo kitų Europos didmiesčių. O nuo Amerikos miestų labiausiai atsilikęs skubėjimu.

išleidžia daug pinigų pas juos ieškodami poilsio ir gamtos grožybių.

Portugalija taip pat skurdus kraštas, bet pati sostinė Lisbona, labai gražiai užlaikoma.

Jaunos tanžirietės audžia gražius kilimėlius, kuriuos greitai išperka turistai, Afrikai prisiminti...

Didysis virimo sezonas jau čia

Naujos gaso plytos baigia puodų saugojimą

Dabar — verdant sočius žiemos valgius be saugojimo... ir laukimo. Jūs galite apsaugoti kiekvieną lėkštę su nauja matchless gaso plyta. Nereikia ruošti namų ruošiant pietus ar atsukant kepinimui. Automatinis gaso įjunginys pats įsijungia, verda, išsijungia. Joks staigus išbėgimas, taigi apsauga plytai. Gaso degiklis su protu automatiniai pripildo jūsų valgomąjį. Ir tik gasas broilina be kvapo. Virtuvė švaresnė, vėsesnė. Pamatyk Virimo Sezono Gold Star Gas Ranges: Caloric, Crown, DixieArmaid, Hardwick, Magic Chef, Norge, RCA Whirlpool, Roper, Sears-Kenmore, Sunray-Grand, Tappan, Universal, Welbilt-Detroit Jewel.

THE EAST OHIO GAS COMPANY

Vasario 16 Gimnazijoje moksleivės rankdarbių pamokoje mokosi austi tautines juostas. Iš kairės Gundermonaitė, rankdarbių mokytoja H. Motgabienė, viešnia M. Bačiūnienė, Mockevičiūtė, Brentaitė, Kelerytė, Dargelytė, Morazonaitė, Dambraskaitė ir Gvildytė.

ANTROSIOS LIETUVIŲ DAINŲ
ŠVENTĖS REPERTUARAS

II Dainų Šventės Komitetas pavedė Lietuvų Muzikinei Komissijai, kartu su kitais chorvedžiais susitarus, nustatyti galutinį šventės repertuarą. Visas Dainų Šventės repertuaras jau galutinai nustatytas. Todėl jis čia ir pranešamas visiems chorų dirigentams ir Choristams:

I. MIŠRAUS CHORO DAINOS:

1. Malda už Tėvynę -- J. Dambraskas,
2. Jungtinių Amerikos Valstijų Himnas,
3. Lietuvos Himnas,
4. Lietuvių esame mes gimę -- S. Šimkus,
5. Tremtinių ir išvežtųjų giesmė -- V. Jakubėnas,
6. Pabusk, pasauli -- J. Bertulis,
7. Tėvynės gėlės -- S. Gailevičius,
8. Vėjo dukra -- S. Šimkus,
9. Vėjužėlis -- A. Vanagaitis,
10. Ei didi, didi -- J. Strolia,
11. Išėjo merga -- K. V. Banaitis,
12. Aš nueisiu -- J. Štarka,
13. Parsivedžiau mergužėlę lepinką -- M. Petrauskas,
14. Pradės aušrelė aušti -- B. Budriūnas,
15. Pasakyk, mergele -- J. Žilevičius,
16. Kurteliai sulojo -- B. Jonušas,
17. Siūbau, lingau paukštelis -- J. Zdanis;

II. VYRŲ CHORO DAINOS

18. Ant marių -- B. Budriūnas,
19. Daina, daina -- J. Gaidelis,
20. O, kad išauštų -- J. Žilevičius,
21. Šaltysius -- J. Gaidelis;

III. MOTERŲ CHORO DAINOS:

22. Eglės rauda -- N. Markaitis, S. J.,
 23. Lopšinė -- Sesuo M. Bernarda,
 24. Tėviškėlė -- B. Budriūnas,
 25. Rods parpulčiau -- A. Vanagaitis - V. Jakubėnas.
- Dainų Šventės Komitetas prašo ir ragina visus chorų išmokyti ne tik mišraus choro, bet ir moterų bei vyrų chorų repertuaro dainas. Tai padarys didesnę lietuvių chorų pajėgumą ir pajavins visą šventės repertuarą.

Kai kuriuose repertuaro sąsiuvinuose yra daugiau atspausdinta dainų, negu bus dainuojama šventėje. Prašoma ruošti tas dainas, kurios čia nurodytos, o kitos atspausdintos dainos šventėje, kurios čia neišvardintos, nebus dainuojamos.

COSMOPOLITAN LEAGUE says—
RE-ELECT
Masgay
CLERK OF COURTS

Congressman FRANCES P. BOLTON

A Leader in Foreign Affairs

- ★ Former U.N. delegate; ranking member of House Committee on Foreign Affairs.
- ★ Official Missions to Africa, Soviet Union and Middle East; knows foreign leaders personally.
- ★ Missions not only diplomatic but humane: visited hospitals, and schools in many lands.

Vote to keep her representing YOU in Washington and in World Affairs

ENDORSED BY CLEVELAND PLAIN DEALER
CLEVELAND NEWSPAPER ASSOCIATION

— CLEVELAND PRESS — GREATER
BOLTON FOR CONGRESS COMMITTEE —
KENNETH J. SIMS, CHAIRMAN

Jei kiltų koks nors neaiškumas dėl repertuaro gaidų, prašome kreiptis į repertuaro reikalams narį J. Zdanį, 1626 So. Boulevard, Evanston, Ill., telefonas: Davis 8-3616.

II Dainų Šventės Komitetas

DAR TRYS VALANDOS...

(Atkelta iš 3 psl.)

pasakiau, kaip pavestas: "Šiandien." Ji išskubėjo. Aš paskambinau numeriu 3445, 1956.I.9

Takacs Janos."

Kuzinas padėjo kelnerio pranešimus prie kitų. Jo rankon pateko arešto įsakymas. Ji turėjo jį pasirašyti. Parašas tvirtas ir išlygintas.

"Kas rišo Iloną Farkasch su Asbothu?" galvo Kuzinas. Rašytojo nuotrauka buvo priklijuota prie liudijimo. Burna maža. Jis nešiojo akinius be rėmų. Už akinių šviesios akys. Jis turėjo aukštą, plačią kaktą ir lygius, tamsius plaukus. Virš paveiklo palinkęs, Kuzinas užmiršo, kad Asbothas jau buvo miręs.

"Tai įsimylėjusių porėlė," pasakė jis sau, "todėl nebuvo ras-ta jokios kaltinančios medžiagos per kratas."

Jis susirado jos adresą: Szucs-utca 27. Ten ji gyveno su savo motina. Kuzinas net nenujautė, kur ta gatvė buvo. Jis pasižiūrėjo į miesto planą ir toliau vartė bylą. Profesoriaus Bartoko liudijimas:

"Ilona Farkasch yra nepaprastai gabi. Studentės žinios chemijoje, fizikoje ir matematikoje, atsižvelgiant į jos šešis semestrus, yra aukščiau vidurko. Bandymuose ji priaugusi tyrimų darbams. Šiuo metu ji ruošia diplominį darbą. Ji priklauso prie nedaugelio, kurie kvalifikuoti mokslinei karjerai."

Prof. Dr. Bartok"

Ir DISZ, komunistinės jaunimo organizacijos liudijimas be prie-kaištų:

"Draugė Ilona Farkasch reguliariai lanko visus politinio švietimo susirinkimus ir aktyviai dalyvauja diskusijose. Ypač gyvą susidomėjimą draugė rodo kari-nių parengimu, kuris studentėm yra nepriviolomas. Ji jau kelis kartus pasižymėjo šaudymo pratybose. Sporto srityje, ypač plaukyme, ji priklauso aukštajai klasei. Ji numatyta siųsti į treni-ruočių ir varžybų kursų olimpi-niams žaidimams."

DISZ gamtos mokslų sekcija: pas. Fullop"

"Kaip kvaila," galvojo Kuzi-nas, "ji pradžiai dėl Asbotho vi-są gyvenimą". Pagaliau jis dar kartą perskaitė pirminių tary-mų protokolus ir, dėdamas juos į šalį, nusprendė kitaip: Asbo-thas ir Ilona nebuvo įsimylėju-sių porėlė.

(Bus daugiau)

Dirvą pasiūlyk savo
kaimynui susipažinti

SOLISTAI STEMPUŽIENĖ IR BARAS KOLUMBIJOS LB SUKAKTIES MINĖJIME

Dešimties metų L. B. Kolumbijoje oficialaus įsisteigimo proga įvyko minėjimas, kuris prasidėjo spalio 23 d. iškilmingomis pamaldomis Marijos Krikščionių Pagalbos bažnyčioje. Jų metu giedoję iš JAV pakviesti, mūsų solistai Aldona Stempužienė ir St. Baras.

Spalio 25 d. Teatro Opera salėje įvyko mūsų solistų koncertas, kuris praėjo dideliu pasisekimu. Kelias dienas prieš tai kolumbiečių spauda apie mūsų solistus plačiai rašė paminėdami jų aukštą dainavimo lygį.

Po koncerto, Nutibara viešbutyje, įvyko iškilminga vakarienė, į kurią buvo pakviesti aukšti valdžios pareigūnai ir šiaip intelektualai ir lietuvių draugai.

Solistas St. Baras Kolumbijoje lankosi pirmą kartą. Solistė A. Stempužienė prieš kelis metus jau yra koncertavusi Medelline ir sostinėje Bogotoje. Tačiau prieš kelis metus jos koncertas nepraejo tokiu dideliu susidomėjimu, kaip šį kartą nes tuomet ji atvykusi, dėl pasikeitimo klimato, buvo apsirusi stipri gripu.

Dirvos korespondentas pasiteiravo mūsų solistų, kaip jie šį kartą jaučiasi šiame tropikiname klimato. Aldona Stempužienė ypač jaučiasi gerai ir siunčia Dirvai ir jos skaitytojams geriausių linkėjimų. Solistas St. Baras pareiškė, kad jis išvyko iš Chicagos prasidėjus šalčiams, o čia jis rado tikrai gražų ir

Kolumbijos lietuvių bendruomenės 10 metų sukakties ir solistų Stempužienės ir Baro garbei suruoštos vakariinės Nutibara viešbutyje dalyviai.

Maz nuotrauka

šiltą orą. Barranquillioje tekę jam gerokai papraskauti, nes ten buvo jau ne šilta, o karšta. Ypač solistą St. Barą žavi graži kalnuota Medellino gamta.

Iš Medellino mūsų solistai iš-

vyko į Bogotą, kur spalio 28 d. turėjo koncertą. Čia koncertas praėjo taip pat dideliu pasisekimu, sutraukęs nemažą publikos. Ir Bogotos spauda apie mūsų solistus plačiai rašė.

L.

Kiti rašo

Dar apie Frank Anceovich

Nepriklausomaj Lietuvoj, Kanados lietuvių laikraštį, apie "Naujiųjų" nuolatinį bendradarbių Frank Anceovich, Toronto žiniuose taip rašoma:

"Kai Amerikos kapitalistas ir didelis "liaudiškai demokratinės taikos" šalininkas Cyrus Eaton New Yorke iškėlė pietus savo draugui Chruščiovui, ten dalyvavo ir Ontario Hydro komisijos pirmininkas J. Duncan. Po to liberalų opozicija pasipiktino ir apkaltino jį atradus laiko pietauti su Chruščiovu, kuomet Duncanas sakė neturįs laiko dalyvauti su jo darbu tiesiogini surištuose posėdžiuose.

Dabar, šeštadienio "Daily Star" išspausdino CCF veikėjo dr. Frank Anceovich (lietuviškai vadinasi Pranas Ancevičius -- Naujiųjų bendradarbis), gyvenančio Oakvilėje laišką, kuriame jis

teisina Duncan, rašydamas, jog tie akli ir neatsakingi demagogai (t.y. -- liberalai), -- kuriems visa mūsų demokratijos esmė ir Kanados ateitis neturinti reikšmės -- vietoj didžiųjų jantis šiuo ypatingo dydžio ir didelės drąsos vyru, besirūpinančiu gyvybinėmis ne tik mūsų šalies, bet ir visos žmonijos problemomis, jie jį šmeižia tipiška totalitaristiniu būdu.

Pažymėtina, kad p. Duncan neperseniai lankėsi Sovietijoje ir

iš ten parsivežė gražiausių išpūdžių.

Taigi, dar vienas įdomus reiškinys koegzistencijos svarstyme."

LENKO KELIONĖ IŠ VARŠUVOS Į VILNIŲ

Kokius suvaržymus rusai daro keleiviams, keliaujantiems į Lietuvą, labai vaizdžiai aprašo lenkas, keliauęs iš Varšuvos į Vilnių. Ištrauka paimta iš Sandaros:

"Artinamės prietarybinės Lietuvos sienos. Lenkų sargybinis patikrina dokumentus ir valizas. Paskiau traukinys įvažiuoja į stropiai išartą žemę, kurioje sukastos plačios spigluotos tvoros ir pastatyti šturpulingi observacijų bokštai. Visur pilna sovietinių karių ir policijos. Traukinys pamažu juda ir paskiau sustoja.

Traukinį apsupa kareiviai, laikantieji šautuvus su užmaitais durtuvais. Kareivių veidai rūstūs, įdubę, plokšti. Retai kuris jų nusišypso. Tai priminė man gabenimą žmonių iš Lenkijos į rytus 1940 metais. Žiūrint į treniruotus sarbyginius, skverbiasi mintis: o kas atsitiktų sumumis, jei nebeleistų grįžti į namus?

Išlėjęs leitenantas atima iš mūsų pasus ir į kiekvieną pažiūri kaip į kokį prasikaltėlį. Paskiau kiekvienas išskratomas, ar nevažiam kokių nors ginklų ar uždraustos literatūros. Patikrinus tą viską, į vagoną įeina palydovai, kurie susėdę strategiškose vietose atyžiai seka keleivius. Mums jau Varšuvoje buvo įspėta, jog važiuojant per Lietuvą susilaikyti nuo žvalgymosi per langus. Žinoma, to prisakymo aš pilnai negalėjau įvykdyti".

PLAIN DEALER says—
RE-ELECT

Masgay

CLERK OF COURTS

PERRINKIT E.J. MASGAY
CLERK OF COURTS

Emil J. Masgay tam darbui turi 27 metų patyrimą. Jis yra baigęs St. Stanislaus parapijinę mokyklą, South High, John Carroll ir Western Reserve Law School. Per tuos 27 praktikos metus jis yra dirbęs įvairiuose teismo skyriuose. Savo darbe jis naudoja naujuosius metodus, kurių pažinti atvažiuoja panašūs pareigūnai ir iš kitų vietovių. Obe to jis taupus ir daug mokesčių mokėtojų pinigų yra sutapęs patobulindamas ir atpigindamas darbą. Jį remia demokratų organizacijos, AFL-CIO, vadovaujantieji laikraščiai ir kt. sk.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PROspect 8-1711
Rezidencijos REPUBLIC 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

Val.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas
uždarytas.

Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso EVERglade 4-7376
Tel. buto GRACeland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norveest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p.
pirmad., antrad., ketvirtad.,
penktad.
Tik susitarus trečiadieniais.

Telefonas:
Ofiso REPUBLIC 7-5020.
Namų WALbrook 5-3765.

J. Ramunis, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2557 W. 69th Street
(Iėjimas iš Rockwell St.)

Val.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Šeštadieniais:
2-4 p. p. ir 5-7 p. p.

RE-ELECT

ALVA R.

CORLETT, JR.
OHIO STATE SENATE

Corlett for Senate Campaign Committee.

TRECIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVISKA KELIONIŲ AGENTŪRA

Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų persiuntimas į visus kraštus
TAIP PAT IR VISOKIOS RUSIES APDRAUDA

Kur tik besiruoštumėt: keliauti, tuoj susirikiat su mūsų įstaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI
311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey
Telefonas: Market 2-4867

20 metų tos srities

praktika

Vokiečių radijų
taisymas

TELEFUNKEN
Authorized Factory Service

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

SCHWAB RADIO & T. V.

Sales and Service

11615 DETROIT AVENUE
CLEVELAND 2, OHIO

Sandėlyje didelis pasirinkimas įvairiausių
modelių

LAKEWOOD 1-4669

KALĖDOS IR NAUJI METAI ARTĖJA

SIŪSK DRABUŽIŲ DOVANŲ SIUNTINIUS SAVO DRAUGAMS IR
GIMINĖMS! SIŪSK DABAR -- SIŪSK PER

Cosmos Parcels Express Corp.

Licensed by Intourist

Kiekvienas siuntinys apdraustas. Pristatymas garantuotas.
Gavėjas nieko nemoka

Visuose mūsų skyriuose yra rudens ir žiemos reikalams
didelis pasirinkimas daiktų žemomis kainomis.
Aplankykite mūsų jums artimiausį skyrių, kur gausite visas
informacijas.

NEW YORK 3, N.Y., 39 - 2nd Avenue -- Tel: AL 4-5456
BROOKLYN 7, N.Y., 600 Sutter Avenue -- Tel: DI 5-8808
LAKEWOOD, N.J., 126 - 4th Street -- Tel: FO 3-8569
PATERSON 1, N.J., 99 Main Street -- Tel: MU 4-4619
NEW HAVEN, Conn., 6 Day Street -- Tel: LO 2-1446
PITTSBURGH 3, Pa., 1015 E. Carson Street -- Tel: HU 1-2750
WORCESTER, Mass., 174 Millbury Street -- Tel: SW 8-2868
HAMTRAMCK, Mich., 9350 Jos. Campan -- Tel: TR 3-1666
CLEVELAND 13, Ohio, 2683 W. 14th Street -- Tel: TO 1-1068
CHICAGO 22, Ill., 2222 W. Chicago Avenue -- Tel: BR 8-6966
CHICAGO 29, Ill., 2439 W. 69th St. -- Tel: WA 5-2737
SAN FRANCISCO, Cal., 2076 Sutter Street -- Tel: FI 6-1571
NEWARK 3, N.J., 428 Springfield Avenue -- Tel: BI 3-1797
PHILADELPHIA 41, Pa., 4925 Old York Rd. -- Tel: DA 4-4401
SPRINGFIELD, Mass., 220 Worthington St. -- Tel: RE 2-7163
WATERBURY, Conn., 6 John Street -- Tel: PLaza 6-6766
GRAND RAPIDS, Mich., 414 Scribner Ave., N.W. -- Tel: GL 8-2006

PASSAIC, N.J., 211 Monroe Street -- Tel: PR 3-0979
DETROIT, Mich., 7300 Michigan Avenue, -- Tel: VI 1-5355
VINELAND, N.J., West Landis Avenue, Greek Orthodox Bldg.
Šis skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir
sekmadieniais

Clevelandiečiai DABAR gali pamėgti
• Vasaros VĖDINIMĄ • Žiemos ŠILDYMĄ

Įtaisymo
VISŲ METŲ

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus.
Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius
mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

FOR A BUSINESS APPROACH TO TAX DOLLARS "ELECT"

**HOWARD S.
WILLIAMS**
STATE
REPRESENTATIVE

ENDORSED BY
PRESS AND NEWS
PLAIN DEALER
GREATER CLEVELAND
WEEKLY PAPERS
(18 Papers)
CITIZENS LEAGUE
(Prefredred)
REPUBLICAN

I S R I N K WILLIAM J. McCRONE STATE REPRESENTATIVE

RESPUBLIKONŲ KANDIDATAS
RINKIMAI LAPKRIČIO 8, 1960

SĄŽININGAS, TURI PATYRIMO IR
PASIRUOŠęs.

Elect **JUDGE** Earl R.
HOOVER
OHIO SUPREME COURT
On Judicial Non-Partisan Ballot, Jan. 1, 1961 Term
Stephen Ritsey, Sec'y.

PASIKLAUSKITE SAVĘS SEKAMŲ KLAUSIMŲ APIE FIRMĄ, Į KURIĄ KREIPSITĖS, PIRM NĖGU SIŪSITE DOVANŲ PAKETĄ Į USSR

1. Ar firmą patikima?
2. Ar įrodžius tai?
3. Ar atsargiai ir tvarkingai atlieka pakavimą, išsiuntimą ir priruošimą dokumentų?
4. Ar naudoja geriausias dėžes?
5. Ar ši firma biznyje daugiau 25 metų?
6. Ar yra oficialiai autorizota firma?

Atsakymas yra TAIP į visus viršminėtus klausimus, jeigu jūs siūsite savo dovanų pakus per bile sekantį skyrių, priklausantį

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

716 Walnut St.
PHILADELPHIA 6, PA.
Walnut 5-3455

4102 Archer Ave.
CHICAGO 32, ILL.
FRontier 6-6399

390 W. Broadway
SO. BOSTON 27, MASS.
Andrew 8-8764

683 Hudson Ave.
ROCHESTER 21, N. Y.
BAker 5-5923

346 Third Ave.
PITTSBURGH 22, PA.
GRant 1-3712

174 Tighman Street
ALLENTOWN, PENNA.
Tel. HENlock 5-2069

1991 Broadway
NEW YORK 23, N. Y.
LYceum 5-0900

263 Market St.
NEWARK 2, N. J.
MArket 3-1968

6446 Michigan Ave.
DETROIT 10, MICH.
TASHmo 5-7560

1313 Addison Road
Cor. Superior & 71 St.
CLEVELAND 3, OHIO
UTah 1-0807

851 Hollins St.
BALTIMORE 1, MD.
MULberry 5-5787

202 Second Street
LAKEWOOD, New Jersey
Tel. FOXcroft 3-6621

979 So. Broad Street
TRENTON, N. J.
Tel. EXport 4-8085

LIETUVIŲ KLUBAS ir SVETAINĖ

Lietuvių Svetainėje renkite lietuviškus parengimus, o poilsį praleiskite tarp savųjų Klube.

— Cleveland —

6835 Superior Avenue EX 1-1143

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345

13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

J.S.AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

EAST CLEVELAND-EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH-SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• D. L. K. Biratės Draugija savo visuotiniame narių susirinkime, įvykusiame spalio 29 d., išrinko naują valdybą, kuri pasiskirstė pareigomis:

V. Nagevičienė — pirmininkė, J. Tallat-Kelpšienė — vicepirmininkė, M. Blumentalienė — vicepirmininkė, A. Juodvalkienė — išdėninkė ir S. Garlauskienė — sekretorė.

Revizijos Komisiją sudaro: I. Jonaitienė, I. Plechavičienė, M. Tamulevičienė.

• Visi Clevelando ir apylinkių studentai kviečiami į Studentų Sąjungos skyriaus susirinkimą. Susirinkimas įvyks šį penktadienį, lapkričio 4 d., 6:30 val. vak. p. Juškenų rezidencijoje — 2896 Washington Blvd. Bus svarstomi suvažiavimo reikalai. Dalyvavimas būtinas.

• Neringos skaučių tuntas, rūpestingai paruošta programa, atšventė dešimtmetį. Į iškilmes iš Bostono buvo atvykusi vyriausia skautininkė L. Čepienė, estų, latvių, lenkų ir vengrų skaučių skiltys ar atstovai. O taip pat pilna salė skautų tėvelių ir svečių. Pačių skaučių dalyvavo virš 90.

Jubilatės sveikino broliai skautai ir įvairios organizacijos. V. sktn. Čepienė pasakė labai gražią kalbą, o tuntininkė N. Mockuvienė paskaitė įdomią dešimtmečio apžvalgą. Gaila, kad garšialbis nebuvo išbandytas ir ne visi galėjo girdėti.

Programoje, atskiromis scenomis, buvo parodyta kė veikla skautės per išstisus metus. Ypatingai gerai ir linksmi buvo pavaizduota "Kaziuko mugė". Puikiai pasirodė kaip šokėjos jauniausios skautės su sesutėmis Jokubaitėmis ir skautės su lauzų stovykloje. Vyr. skautės padainavo tėvynės dainų, vaizdavo "Motinos dieną". Gražiai pianu paskambino B. Augustinavičiūtė ir L. Obelenytė.

Tuntininkė N. Mockuvienė, jos pavaduotoja M. Švarcienė ir skautės į šią programą tikrai įdėjo daug darbo ir kūrybos.

ALBERT S. PORTER

Cuyahoga County inžinierius, toms pareigoms kandidatuoja ir tolimesniam terminui. Tik ką jis pranešė, kad 1961 metais šioje apskrityje kelių statybai bus išleista 8 milijonai dolerių.

Praėjusiais trimis terminais jis buvo išrinktas 150,000 balsuotojų persvara. Tikisi panašaus laimėjimo ir šį kartą. J.

CLEVELAND PRESS says—

RE-ELECT

Masgay

CLERK OF COURTS

COURT OF COMMON PLEAS

Division of Domestic Relations

Endorsed by The Cleveland Bar Association
Cuyahoga Bar Association

Leo Donibrowski, Chairman

remia, kaip gerą pareigūną, visi Clevelando didieji laikraščiai, daug politinių ir visuomeninių organizacijų. Visuomeniniam darbe jis yra virš 30 metų. Per tą laiką atliko darbų už 60 milijonų dolerių. sk.

HARRY J. PEKAREK kandidatas į County Treasurer, respublikonų sąrašė. Jis visą eilę metų yra buvęs prekybininkas, dirbęs bankų srityje, todėl labai gerai supranta mažų prekybinių ir amatinių reikalus. Jis labai susirūpinęs, kad mokesčiai kyla ir kyla, todėl nori pasižvelgti į sumažinimą. H. J. Pekarek yra tam darbui pasiruošęs ir tikisi, kad rinkėjai už jį balsuos. sk.

PASIRINKIT GERUS NAMUS

3 miegamųjų namas, netoli Naujos parapijos. Gražus sklypas.

Viskas vienam aukšte. Visai naujas plytų namas.

Dvieju šeimų taip pat naujos parapijos rajone.

Cleveland Hts., netoli Taylor Rd., 3 mieg. gražus, su dideliu sklypu plytų namas. Pigus, mažas įmokėjimas.

Norintieji pirkti ar parduoti prašomi paskambinti: IV 1-6561 arba MU 1-2154

EAST SHORE REALTOR

Juozas Mikonis — Realtor

780 East 185 St.

(129)

Išnuomojamas

5 kamb. butas, 1507 Parkgrove Ave., tel. KE 1-9141.

• Išnuomojamas butas iš 5 kambarių, naujai atremontuotas, labai gražus. Antram aukšte. Kreiptis nuo 12 iki 5 val. vakaro — 479 E. 127 St. (127)

Išnuomojamas butas

5½ kamb. žemai, su vonia. 50 dol. mėn. Pageidaujami suaugusieji, balti.

Tel. IV 1-6880

For Supreme Court of Ohio

X|JOHN W. PECK

H. L. BEVIS, Camp. Chr.

VOTE FOR
HARRY T.

MARSHALL
JUDGE

COURT OF COMMON PLEAS

Division of Domestic Relations

Endorsed by The Cleveland Bar Association
Cuyahoga Bar Association

Leo Donibrowski, Chairman

DAYTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

IŠ LIETUVOS ATVYKO ELENA ČIBIRIENĖ

Spalio 30 d. Jeronimui ir Elenai Čibirams yra istorinė. Po 16 išskyrimo metų jie vėl susijungė.

Elena Čibirienė paskutiniu laiku gyveno Rokiškio apskrityje, netoli Salų miestelio ir dirbo kolūkyje.

Jeronimas Čibiras į JAV atvyko 1949 metais į Daytoną. Čia ir dabar tebegyvena. Ir labai džiaugiasi, kad po ilgų pastangų, pasisekė susijungti su savo žmona, karo aplinkybėse likusia anapus geležinės uždangos.

J. Čibiras Lietuvoje yra ėjęs atsakingas pareigas Užsienio Prekybos Departamente ir Vidaus Reikalų Ministerijoje. Žmona yra tarnavusi Kauno centraliniam pašte.

Apie dabartinį gyvenimą Lietuvoj, žmonių vargus ir lūkesčius, Elena Čibirienė Dirvos skaitytojus yra pažadėjusi vėliau painformuoti.

DAR VIENA VIEŠNIA IŠ LIETUVOS

Spalio 29 d. daktaro R. Gineičio rezidencijoje, susirinkus nemažai svečių, buvo pristatyta tik prieš 4 dienas atvykusi iš Lietuvos p. Pauliukonienė, kuri atvyko ir apsigyveno Sydney, Ohio pas žentą dr. Kisielį ir josios dukrą.

Viešnia papasakojo svečiams apie dabartinį gyvenimą Lietuvoje ir apie kelionės įspūdžius. Kelionė lėktuvu neapsėjęs ir be staigmenų.

Pakilus lėktuvui Kopenhagoj per Atlantą, po poros valandų

skridimo, sugedo vėdinamieji aparatai ir lėktuvas buvo priverstas grįžti atgal. Koks buvo mano nustebimas, pasakoja viešnia, kai išlipus iš lėktuvo įėjau į tą pačią laukiamąją salę, iš kurios tik prieš 4 valandas buvau išėjusi. Po poros valandų gavome kitą lėktuvą ir tolimesnę kelionę jau tesėme laimingai.

Ponia Pauliukonienė visą laiką gyvenusi Vilniuje, Drauge su kita moterimi turėjusi maždaug 18 kv. metrų kambarį ir jautėsi laimingos, nors bendra virtuve reikėjo naudotis dar su keliomis šeimomis. Butų klausimas Vilniuje ir kituose miestuose yra labai aktualus ir jų labai trūksta. Nors statybos ir vyksta, bet dar negreit ateis laikas, kad visi pakentėčiai galėtų gyventi.

Užklausus, kaip greit rusai pavys Ameriką, viešnia tik šyptelėjo ir atsakė, kad and popieriaus taip, bet gyvenime dar teks ilgai palaukti.

Maisto ir kitų prekių tuo tarpu miestuose yra užtekinai, o provincijos krautuose prekių trūksta. Vilniuje visko būtų galima nusipirkti, tik kad pinigų žmonės neturi. Ir dėl to, kaip kas iš mano, taip ir "kombinuoją", kad savo būklę pagerintų.

STEIGIAMA ŠEŠTADIENINĖ
LITUANISTINĖ MOKYKLĄ

Spalio 26 d., šv. Kryžiaus lietuvių parapijos salėje, įvyko lietuvių tėvų susirinkimas, kuriame nutarta įsteigti šeštadieninę mokyklą. Tuo tarpu rūpinamasi surasti mokytojus ir vykdomi kiti paruošiamieji darbai.

Tikimasi, kad atsiras apie 20 vaikų, kurių tėvai norės, kad vaikai geriau pramoktų savo gimtosios kalbos. Didesnė pusė vaikų bus jau iš čia gimusių tėvų.

Sumanymas labai sveikintinas ir linkėtina geriausios sekmės.

J.J.

WRITE IN FOR JUVENILE COURT JUDGE

CHARLES BROWN

GRADUATE CATHEDRAL LATIN
GRADUATE JOHN CARROLL UNIVERSITY
GRADUATE CLEVELAND MARSHALL LAW SCHOOL
VETERAN WORLD WAR II

12 YEARS EXPERIENCE IN JUVENILE
PROBATION AND PAROLE

REMEMBER THE NAME MUST BE WRITTEN
IN AND MARKED WITH X!

Frank Kilbane, Chairman

Balsuok už

OTTO MILLER
For STATE SENATOR

Liberalas santykiuose žmonėms padėti, o konservatorius visuomenės pinigus išleisti.

RESPUBLIKONŲ KANDIDATAS
RINKIMAI LAPKRIČIO 8, 1960

CleveChecks

SPECIAL BUDGET CHECKING ACCOUNTS

REGULAR CHECKING ACCOUNTS, TOO • USE THE ONE BEST FOR YOU!

The Cleveland Trust Company

70 CONVENIENT BANKING OFFICES
MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

KAS IR KUR?

• Kalifornijos Lietuvių Dienos proga JAV-bių prez. E. Eisenhower ir viceprez. Nixon sveikino telegramomis Kalifornijos lietuvius. Kalifornijos Lietuvių Diena įvyko 1960 metų spalio 23 d., sekmadienį, Los Angeles Breakfast klubo patalpose. Tą šventę suorganizavo Amerikos Lietuvių Bendruomenės Los Angeles apylinkė, kuriai vadovauja inž. Jonas Motiejūnas.

• Dešimtas Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavimas įvyks lapkričio 24-27 dienomis Clevelande, Tudor Arms viešbučio patalpose. Kviečiame studentiją jau dabar ruošti šį svarbų metinį suvažiavimą.

• Operetės choras lapkričio 13 d., sekmadienį, rengia savo metinį koncertą Schwaben Hall, Brooklyne. Choras, kuriam vadovauja muz. M. Cibas, išpildys visą eilę dainų iš būsimos dainų šventės repertuaro. Programoje taip pat dalyvaus "Rūtos" radijo ansamblio choras, vad. muz. A. Kačanauskui. Rūtos choras dai-

nuos ištraukas iš operų. Keltą dainų atliks abu chorai drauge. Koncertą globoja Balfas. Po koncerto — šokiai. Didžiojo New Yorko ir apylinkių lietuviai kviečiami koncerte dalyvauti.

• Per sktn. M. Manomaitį Bostone, skautų Džiamborės Fondui aukojo šie asmenys: A. Andrulionis 10, V. Čepas 2, L. Lendraitis 2, S. Kiliulis 2, J. Jurėnas 2, J. Gedmintas 1, Bačenskas 1, M. Manomaitis 30. Iš viso \$50. Skautų Džiamborės Fondas visiems aukotojams reiškia brolišką ačiū.

• Atpigintų knygų iki 90 nuoš. galima įsigyti iš Gabijos leidyklos, kuri paskelbė metinį knygų išpardavimą. Sąrašai išsiunčiami parašius šiuo adresu: Gabija, 87-85 95 St., Woodhaven 21, N. Y.

Brazilijos lietuviai minėjo 35 m. imigracijos sukaktį

• Ona Spickova, iš Venetijos, atsiuntė \$5.00 auką Dirvai paremti.

BOSTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

L. S. T. Korp! Neo-Lithuania šventė įvyks lapkričio 12 d.

Šventėje kalbą pasakys Filisterių S-gos pirmininkas Antanas Diržys, kuris su ponija atvyksta iš New Yorko.

Į šventę kviečiame atsilankyti visus korporantus su šeimomis. Taip pat ir kitų korporacijų korporantus ir visus, čia studijuojančius, studentus-tes.

Iškilminga sueiga įvyks Tautinės Sąjungos namuose: 484 4th St., So. Boston, lapkričio 12 d., šeštadienį, 6 val. vak. Po to studentiškas pobūvis ir šokiai.

Visus maloniai kviečia šventėje dalyvauti korp! valdyba: Ant. Vilėniskis, Giedrė Malėnaitė, Vilija Čepaitė, D. Makaitytė.

Bostono Lietuvių Kultūros Klubas pradėjo savo vienąolik tuosius metus. Renkasi kas mėnesį Tarpt. Instituto patalpose. Šį rudenį buvo Dr. M. Gimbutienės ir El. Vasyliūnienės pasikaitos. Lapkričio mėn. prelegentas bus archit. Jurgis Mačiūnas iš New Yorko.

Prieš 5 metus Klube buvo renkamos prenumeratos Milašiaus poezijos lietuviš-

kam vertimui, kurį turėjo išleisti TERRA. Paašikėjus, kad toji knyga greitai laiku nebeišeis, TERRA sutiko atsilyginti prenumeratoriems kitais savo leidiniais pasirašyti, taikydama 33% nuolaidos, arba grąžinti įmoketus pinigus. Tam reikalui tarpininkauja Klubas pirm. J. Gimbutas, arba galima kreiptis tiesiog į TERRA Chicagoje.

LAISVĖS VARPO KONCERTAS

Jau tapo tradicija, kad kiekvienų metų rudenį vyksta Laisvės Varpo kultūrinis rengimas, kuriame pasirodo naujos mūsų meninės pajėgos. Šiemet toks rengimas bus lapkričio 13 d. 3 val. po pietų High School salėje, Thomas Park, So. Bostone. Programą atliks sol. M. Kriškauskienė (sopranas) iš Chicago ir sol. V. Verikaitis (baritonas) iš Toronto (Kanados). Abiem solistams akompanuos muz. J. Kačinskas iš So. Bostono.

Rengiamas koncertas bus jau septintas iš eilės Laisvės Varpo kultūrinis rengimas. Pirmasis įvyko 1956 m. pavasarį. Tada buvo iškvietas akt. V. Žukausko vadovaujama Brooklyno lietuvių vaidintojų grupė su P. Vaičiūno veikalu "Naujieji žmonės". Vėliau ėjo koncertai šuku "Pažinkime savo talentus". Tokiuose koncertuose jau pasirodė: Ald. Stempužienė, Pr. Bičienė, St. Baranauskas, St. Liepas, Alg. Brazis, A. Voketaitis ir kiti.

Šiuo koncertu pradėdamas kultūrinių rengimų sezonas Bostone. Po vasaros gegužinių ir gana gausių rudens banketų, visuomenė jau laukia kultūrinės pramogos. Jos darosi vis retesnės.

NEW YORK

Nixon ar Kennedy?

Lapkričio 6 d., sekmadienį, 12 val. Apreiškimo parapijos mokykloje, Brooklyn, įvyks susirinkimas, kuriame kalbės demokratų ir respublikonų vadai. Bus diskusijos.

Visus į susirinkimą atvykti kviečia JAV LB New Yorko I apylinkė. Informacijų reikalui kreiptis valdybos adresu: Bronius Kulys — 46 Sheridan Ave., Brooklyn 8, N. Y., MI 7-7598.

CITIZENS LEAGUE SAYS—RE-ELECT

Masgay

CLERK OF COURTS

Lietuviai Brazilijoje sudaro nemažą ir stiprią koloniją. Ji labiausiai yra susispietusi S. Paulo mieste ir jo gaivališka-jame estade. Kodėl ji taip vadinama? -- S. Paulo estadas, stipriausias Brazilijos industri-jos centras yra pačių brazilų vadinamas "Brazilijos širdis". Taigi lietuvis turėjo neblogą nuovoką pasirinkdamas šį gyvybinį centrą. Kalbama, kad S. Paulyje mes turime apie 15,000 lietuvių. Pasigerėjimo vertas skaičius!

Čia ir susikūrė Brazilijos Lietuvių Bendruomenė. Žinoma, negalime nepažymėti, kad be jos buvo ir tebėra dar visokių kitų lietuviškų organizacijų, kurių veik visų pagrindinis tikslas -- išlaikyti lietuvišką kultūrą savo tautiečių tarpe. Stipriausios jų tebeliko susispietusios prie lietuviškos parapijos, kuri randasi Vila Zelina, S. Paulo priemiestyje.

B. L. Bendruomenė yra vienas iš jauniausių lietuvių organizacijų. Ji susikūrė ir išrinko savo Tarybą Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pavyzdžiu 1958 m. rugsėjo m. 8 d.

Brazilijos lietuviai daugumoje gyvena uždara gyvenimą, mažai tesidomi visuomeniniais savo tautos reikalais. Kuo jie pasiteisina: "Lietuva liko toli, nei mes, nei mūsų vaikai į ją nebegrįš, ar svarbu čia lietuvių išlaikyti..." Tat tokioje būklėje susitvėrė Lietuvių Bendruomenė, apimanti visas savo tautos klases, neišskirdama nei tikėjimo, nei pažiūrų: "Jei esi lietuvis ir nori savo tėvynei gero -- būk bendruomenės nariu."

Sudarė B. L. B. Tarybą. Lėtas jos veikimas, nelabai kuogalima pasigirti per šį trumpą laiką, neturint materialinių išteklių. Bet 35 metų lietuvių imigracijos sukaktis buvo paminėta. Tai įvyko rugpjūčio 13-15 dienomis, Vila Beloje įvyko iškilmingas visų organizacijų atstovų bei lietuviškos visuomenės veikėjų posėdis. Pagrindinių klausimų referentais buvo inž. Zenonas Bačelis, Stasys Remėnčius ir Henrikas Valavičius. Pasisakyta svarbiausiais rūpimais klausimais, kaip išlaikyti lietuvių nutautėjimo grėsmę.

Kitą dieną iškilmingos pamaldos įvyko S. Paulo miesto katedroje, kur šv. Mišias aukojo S. Paulo vyskupas J. E. Dom Paulo Rolim Loureiro. Vyskupas pasakė gerą pamokslą ir suteikė apaštališką palaiminimą visiems dalyvavusiems. O dalyvavusiųjų buvo pilnutėlė milžiniška katedra. Lietuvių Katalikų Bendruomenės choras giedojo savas brangiausias giesmes, o pakylėjimo metu vargonais gaudė mūsų tautos himnas, kaip pilna ilgesio malda susilieję su Atpirkėjo auka. Tai buvo pati prasmingiausia ir pati iškilmingiausia ši minėjimo dalis.

Liga Italica salėje įvyko visos kolonijos susirinkimas, kuriame buvo skaitomas B. L. B. Tary-

bos aktas, sveikinimai ir Felikso Čemerkos kalba. (Ją atspausime atskirai, Red.) Meninėje programoje pasirodė L. K. Bendruomenės jaunučių chorėlis, vadovaujamas muzikės Irenės Adomavičiūtės, palydint jos mokinių akordeonų ansambliai. Moksleiviai ateitininkai pasirodė tautinių šokių ir dainų montažų, sudarytu agr. Magdalenos Vinskaitienės. Dainas išmokė muzikė Elvyra Kilčiauskaitė, šokius parengė Romas Dovydaitis, Edmundas Zalandauskas ir Julija Jurgelevičiūtė -- visi prityrę tautinių šokių šokėjai.

Jaunas dainininkas St. Orentas padainavo Budriūno "Pavasario tostas" ir Sasnausko "Užmigo žemė". Jis yra daug žadantis baritonas.

L. K. Bendruomenės choras, vadovaujamas Felikso Girausko, padainavo lietuvių kompozitorių keturias dainas, užbaigdamis Lietuvos himnų. Pianu palydėjo Irenė Adomavičiūtė.

Meninei programai užsibaigus publikai dar teko pusantros valandos pasižokti. Paskutinioji minėjimo diena buvo lietinga ir labai nepalanki. 11 val. V. Zelinos lietuviškos parapijos bažnyčioje buvo pamaldos, bet numatytos sporto rungtynės popietį nebeįvyko, nes tropiškasis lietus, kaip pasityčiojimui, užtvindė S. Paulo gatves ir aikštes.

VIRŠUJE: Grupė Brazilijos lietuvių, nusifotografavusių po iškilmingų pamaldų Sao Paulo katedroje, 35 metų imigracijos sukakties proga. Pirmoj eilėj iš kairės su tautiniais rūbais rašytoja Karolė Pažeraitė, mokytoja ir Dirvos bendradarbė Halina Mošinskienė, LB valdybos vicepirm. Marija Remėnienė, prel. Kazimieras Miliauskas, L B valdybos pirm. prel. Pijus Ragažinskas, S. Paulo vyskupas Dom Paulo Rolim Loureiro, Lietuvos konsulas Al. Polištaitis, Tėvas Jonas Giedrys S. J., Rozė Tubelytė, Julija Jurgelevičiūtė, Birutė Jurgelevičiūtė, Marija Matelionytė, Kultūros Dr-jos pirm. Alfonsas Žibas ir Draugelytė-Vosylienė.

K. Vosylius nuotrauka

Minėjimui buvo daug ruošta-si, daug kalbėta, spaudoje rašyta, bet kurioje susirinko ne tie tūkstančiai, kurių skaičius byloja informaciniuose daviniuose, bet tik keli šimtai tų pačių veidų, kurie visada paremia lietuviškus rengimus. Jų daugumą sudaro senosios emigracijos atstovai, o pokarinių vis rečiau ir rečiau matyti, ypač jų vaikų, kurie dar savo pirmuosius gyvenimo metus matė Lietuvos dangų ir kvepavo savo gimtinės gaivinančiais vėjais.

Šį minėjimą B. L. B. Taryba pajėgė surengti tik rūpinantis nemištamam veikėjui prelatui Pijui Ragažinskiui. Jei ne jis, vargiai ar kas būtų nuveikta pasikliaujant kitomis tuo pat institucijos pajėgomis.

Halina Mošinskienė

S. Paulo lietuvių parapijos jaunučių choras, atlikęs meninę programą imigracijos sukakties minėjime.

K. Vosylius nuotrauka

Toronto lituanistinė mokykloje inž. A. Ankudavičius aiškina Lietuvos istoriją Ž. Gvildytei, R. Gvildytei ir A. Pušinskaitei. V. Bubelio nuotrauka

A. A.

DR. STEPONUI STANKUI

mišrus, jo žmoną ELZBIETĄ ir artimuosius giliai užjaučia

Teklė ir Bronius Ivanauskai

Nežinoma "stovyklautojo mamytė" iš Conn., atsiuntusiai man skanų pyragą, mieliems skautams, sveikinu-siems mane laiškais, o ypatingai skautui DONATUI JANČIAUSKUI iš Bostono, dovanojusiam ypatingai vertingą dovaną, reiškiau nuoširdžiausią skautišką ačiū.

Sktn. M. MANOMAITIS